

Tilsynet for små avløpsanlegg

Et vertskommunesamarbeid mellom kommunene Krødsherad, Modum, Øvre Eiker, Drammen, Holmestrand, Hole og Lier

Årsrapport 2023

Slamtømming til riktig tid er avgjørende for god avløpsrensing. Noen avløpstanker er vanskelig tilgjengelig om vinteren, da kan det være lurt å bestille slamtømming før snøen kommer. Bildet er gjengitt med tillatelse fra VA365 Ringerike Miljøservice, som er underleverandør for slamtømming i Krødsherad og Modum.

Innhold

1	Om samarbeidet.....	2
2	Anleggene.....	4
3	Søknad om utslippstillatelse.....	6
4	Slamtømming	7
5	Tilsyn.....	9
6	Informasjonsarbeid	16
7	Økonomi	19
8	Bemanning og arbeidsmiljø.....	24
Vedlegg 1:	Status for oppryddingsplaner	25
Vedlegg 2:	Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr.....	29
Vedlegg 3:	Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett.....	31
Vedlegg 4:	Prosjektregnskap forprosjekt finansiert av RFF.....	35

I vertskommuneavtalen som regulerer samarbeidet heter det at “*Vertskommunen skal avlegge årsrapport og regnskap til deltakerkommunen over virksomheten.*” I årsrapporten redegjøres for Tilsynets arbeid foregående år, regnskap, budsjetter og forslag til arbeid for neste år.

1 Om samarbeidet

Bakgrunn for samarbeidet

De syv kommunene Krødsherad, Modum, Øvre Eiker, Drammen, Holmestrand, Hole og Lier samarbeider om tilsyn og oppfølging av små avløpsanlegg. Lier kommune er vertskommune for tilsynskontoret, som reguleres av en egen vertskommuneavtale.

Tilsynets oppgave er å:

- Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet samt sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager.
- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 12.
- Gi veiledning til anleggseiere.
- Administrere slamtømming.
- Kartlegge forurensning fra små avløpsanlegg.
- Bistå deltakerkommunene ved spørsmål angående små avløpsanlegg.

Mer informasjon finnes på våre nettsider¹ og i tidligere årsrapporter.

¹ Tilsynskontorets nettsider: www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg

Fokus i 2023:

Mer effektiv informasjonsutveksling med slamtømmere og serviceteknikere

Etter mange års intenst arbeid ser vi i 2023 endelig en markant bedring av renseresultatene for minirensesanlegg. Lenge greide bare en tredel av anleggene rensekravene, men i 2023 renses nesten halvparten av de undersøkte anleggene godt nok. Tilsynskontoret opplever at en vesentlig årsak til forbedringen er tettere samhandling mellom slamtømmere, serviceteknikere og Tilsynskontoret. Tidspunktet for slamtømming er tilpasset individuelt ut fra bruk og belastning på hvert enkelt anlegg. Serviceteknikere har stadig større fokus på problemløsning for anleggene som ikke renses godt nok. Tilsynskontoret følger opp anleggseierne slik at nødvendige utbedringer blir gjennomført.

Med over 8000 små avløpsanlegg i vår region, trenger vi et godt datasystem for å holde oversikt over alle. Gjennom regionale forskingsfond har tidligere Viken fylkeskommune bevilget penger til et utviklingsprosjekt som skal sikre mer effektiv datautveksling mellom slamtømmere, serviceteknikere og tilsynspersonell. Dermed håper vi slamtømmere og serviceteknikere etter hvert kan samkjøre enda bedre, samtidig som tilsynspersonell får fortløpende informasjon om hvilke avløpsanlegg som trenger oppfølging.

Arbeid med lokale forskrifter

Tilsynskontoret har over flere år arbeidet med revisjon av lokale forskrifter. Hole kommune har litt andre formuleringer enn de andre kommunene, og i sammenslåtte Holmestrand kommune gjelder to ulike forskrifter i ulike deler av samme kommune. Tilsynskontoret ser det ønskelig med likelydende bestemmelser for alle sine samarbeidskommuner, da dette gir likebehandling på tvers av kommunegrensene og raskere saksbehandling for anleggseierne. I tillegg har det skjedd en vesentlig utvikling de siste årene med hensyn på både tekniske renseløsninger og rutiner for drift og vedlikehold. En del bestemmelser i de lokale forskriftene om utslipp er derfor ikke lenger relevante.

Tilsynskontoret har bidratt i arbeidet til Vannteam Øst (vannområdene Morsa, Øyeren, Glomma Sør og Haldenvassdraget) som i 2022 ferdigstilte forslag til revisjon av lokale forskrifter for utslipp. Det har også vært dialog med drikkevannsinteresser angående behovet for spesielle bestemmelser rundt drikkevannskilder. Tilsynskontoret anbefaler følgende endringer:

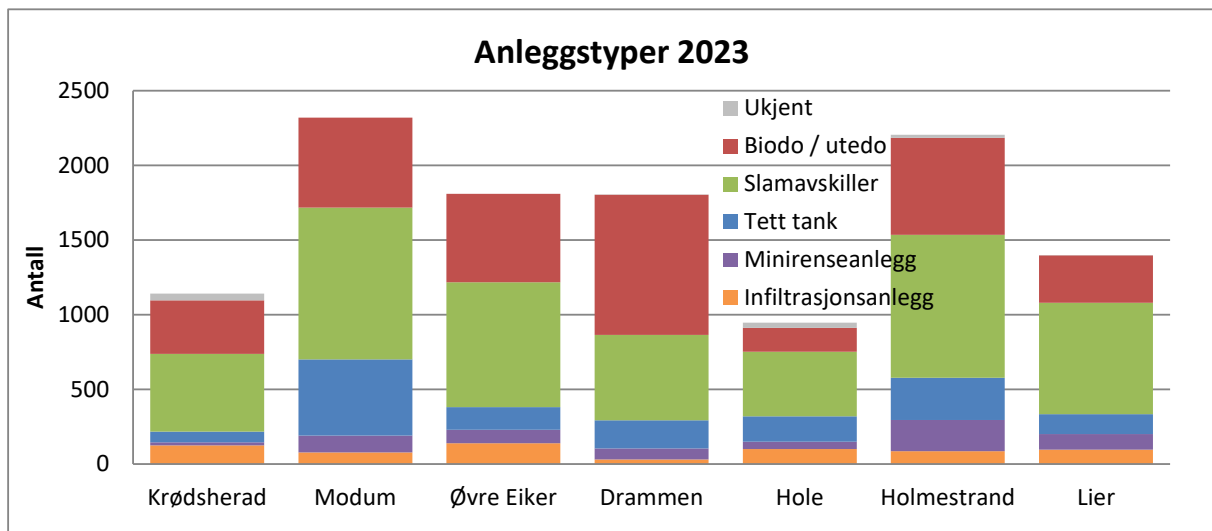
- Lokal forskrift om utslipp trekkes tilbake. Forskriften erstattes med bestemmelsene i den nasjonale forurensningsforskriften supplert med en veileder.
- Ny, lokal slamtømmeforskrift for små avløpsanlegg erstatter eksisterende forskrifter. Forskriften skal sikre hensiktsmessig og hygienisk oppbevaring, innsamling og transport av septikslam.
- Lokal forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll med avløpsanlegg beholdes uendret. Alle samarbeidskommunene har likelydende forskrifter i dag.

Tilsynskontoret tar våren 2024 sikte på å gjennomføre dialogmøter med drikkevannsinteresser, prosjekterende firmaer, slamtømmefirmaer og leverandørforeningen for minirensesanlegg. Vi planlegger deretter politisk sak om å sende endringsforslagene til offentlig høring. Etter høringsperioden legges endringsforslagene fram endelig politisk beslutning. Det er hver av samarbeidskommunene som må offentliggjøre vedtatte forskrifter på Lovdata.

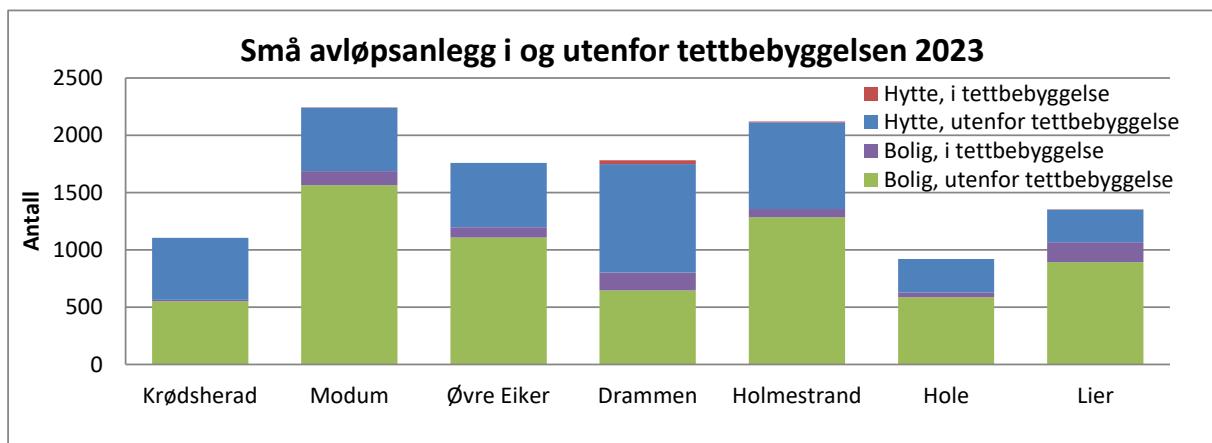
2 Anleggene

Alle norske kommuner plikter å rapportere antall og typer små avløpsanlegg hvert år. Dette er del av KOSTRA-rapporteringen (figur 1 og 2). Det er vanlig at kommunen baserer sine registre over små avløpsanlegg på opplysninger fra firmaet som har slamtømming i kommunen. Erfaringsmessig er det derfor en god del anlegg registrert som slamavskiller som også har infiltrasjonsgrøfter, uten at tømmefirmaet har hatt mulighet til å dokumentere dette. Vi ser ellers at Holmestrand kommune har en noe større andel minirensanlegg enn de andre samarbeidskommunene, mens Modum har særlig mange tette tanker (figur 1).

Krødsherad, Holmestrand og Hole kommuner kom senere inn i vertskommunesamarbeidet enn Modum, Øvre Eiker, Drammen og Lier. På bakgrunn av dette har vi fortsatt noen ukjente anlegg registrert i disse kommunene. For ukjente anlegg har eier ikke besvart Tilsynskontorets kartleggingsundersøkelser. Avløpsløsningen må derfor kartlegges ved befarings fra tømmefirmaet eller Tilsynskontorets personell.

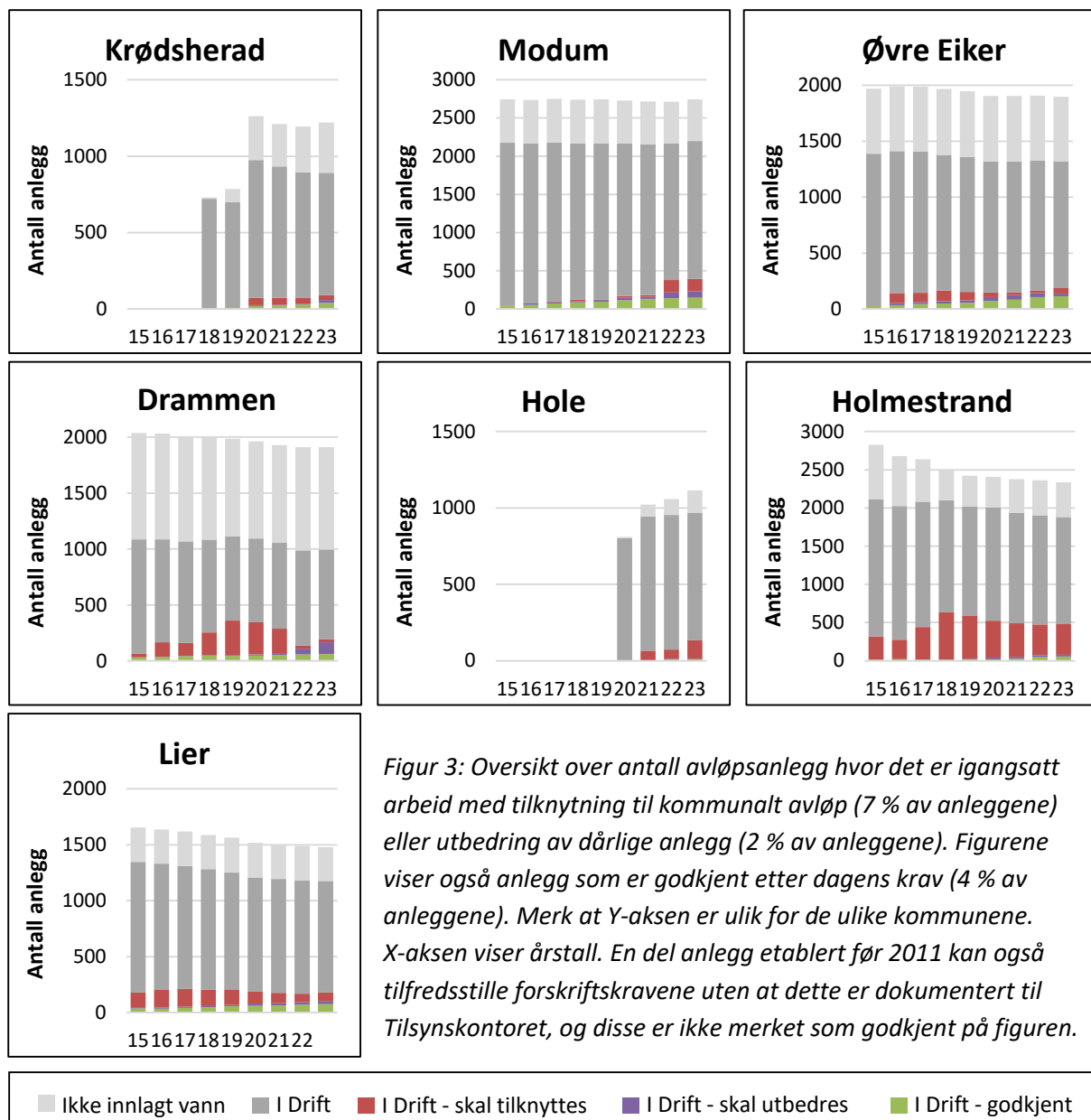
Figur 1: Oversikt over registrerte anleggstyper i samarbeidskommunene. Denne oversikten er også utgangspunkt for data som årlig rapporteres som ledd i kommune – stat rapporteringen (KOSTRA).

Figur 2: Oversikt over anlegg som ligger i og utenfor tettbebyggelsen. Denne oversikten er også utgangspunkt for data som årlig rapporteres som ledd i kommune – stat rapporteringen (KOSTRA).

Definisjonen av tettbebyggelse er hentet fra Miljødirektoratets kartkatalog². Begrepet er sentralt bl.a. ved søknad om nye utslippstillatelser for større avløpsanlegg. I forurensningsforskriften regner man samlet utslipp fra tettbebyggelsen. Det vil derfor være en fordel for kommunen at flest mulig bygg i tettbebyggelsen er tilknyttet hovedrenseanlegget.

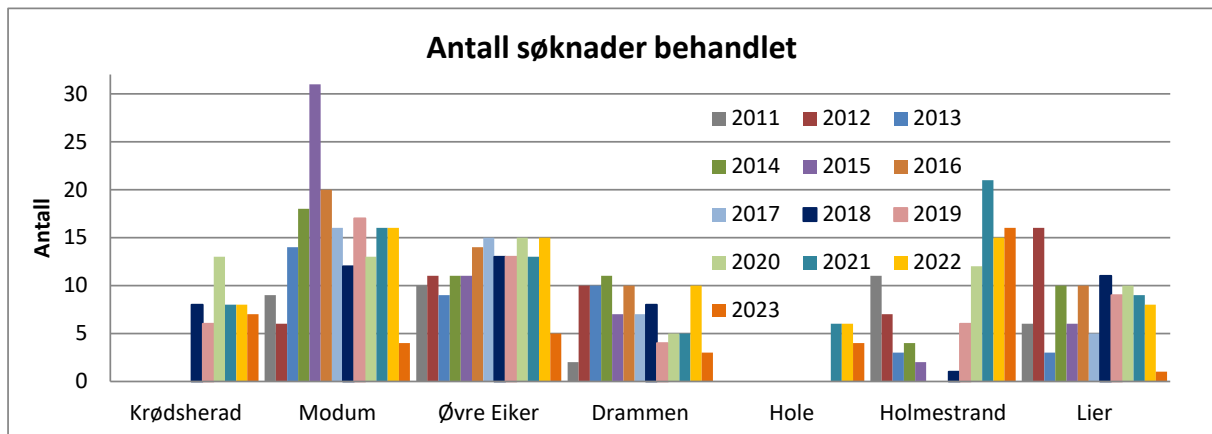
Reduksjon i antall små avløpsanlegg kan skyldes tilknytning til kommunalt eller etablering av felles private anlegg for flere eiendommer. I 2023 ser vi en liten nedgang i antall anlegg i Øvre Eiker, Holmestrand og Lier (figur 3). Detaljerte opplysninger om pågående oppryddingsprosjekter står i vedlegg 1. Økningen i antall anlegg i Krødsherad og Hole skyldes at Tilsynskontoret har gjennomført kartleggingsarbeid for eksisterende avløpsløsninger. Det skyldes ikke at det er etablert mange nye små avløpsanlegg.

² Miljødirektoratets kartkatalog: <https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/dataset/Details/201>

3 Søknad om utslippstillatelse

Tilsynskontoret behandlet 40 søknader om utslippstillatelser i 2023 (figur 4). Det ble ikke gitt noen avslag. I Modum, Øvre Eiker, Drammen og Lier ble det behandlet vesentlig færre søknader enn vanlig, uten at Tilsynskontoret har noen god forklaring på årsaken. Vi er imidlertid kjent med at flere kommuner også får inn færre byggesaker for nye hus, muligens på grunn av økonomisk konjunktur.

Figur 4: Oversikt over antall søknader om utslippstillatelse som er behandlet. Data for tidligere år for Nedre Eiker og Svelvik er slått sammen og vist som Drammen. Vi har data for Krødsherad fra og med 2018, for gamle Hof og Holmestrand fra og med 2019 og for Hole fra 2021. Tidligere data for Sande kommune er slått sammen og vist som Holmestrand.

Tilsynskontoret jobber fortsatt for å ha tett dialog med prosjekterende firma, slik at alle nødvendige opplysninger skal foreligge når søknaden sendes inn. Dette er viktig for at søknadsprosessen ikke skal bli unødvendig lang og arbeidskrevende for alle parter. I 2023 tok det i gjennomsnitt 71 dager fra søknadene ble sendt inn til de var fullstendige og klare til å behandles, og her er det et mindre antall enkeltsaker som trekker gjennomsnittet kraftig opp. Totalt sett ser vi en forsiktig nedgang fra 2022, hvor det i gjennomsnitt tok 79 dager før søknadene var fullstendige.

Når det gjelder krav til dokumentasjon i en søknad om utslippstillatelse, benytter Tilsynskontoret aktivt sjekklisten fra Norsk Vann³. Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Dette skal sikre at norske kommuner stiller de samme kravene til prosjekterende firmaer. Nær drikkevannskilder er det ofte ekstra strenge krav til avløpsrensing, her har vi tett dialog med Mattilsynet og kommunale vannverk. Både sjekklisten og informasjon fra Mattilsynet⁴ er lenket på Tilsynskontorets nettsider.

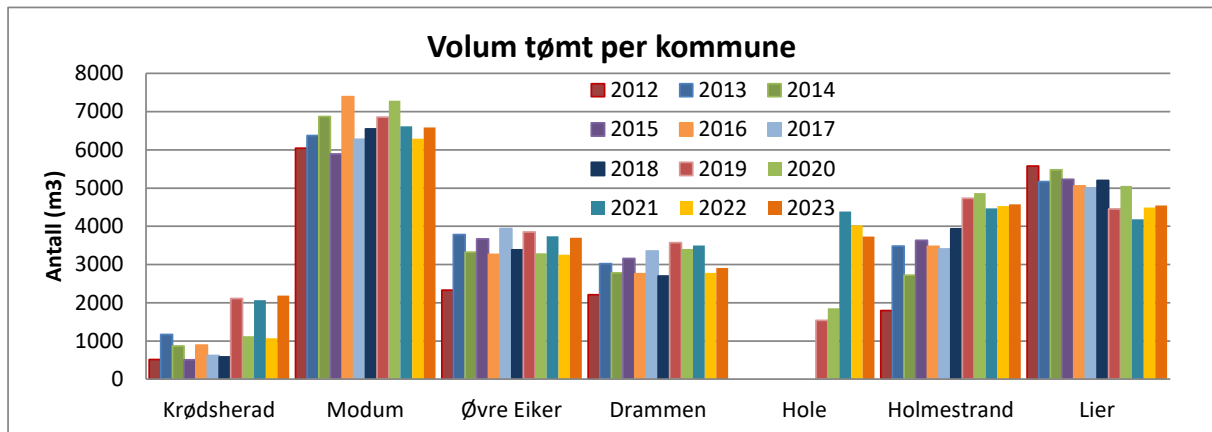
I Forurensningsforskriften § 12-5 står det: *Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres av kommunen innen seks uker.* Etter at søknadene var blitt fullstendige, var Tilsynskontorets gjennomsnittlige saksbehandlingstid 13 dager, men da var mye av arbeidet med utslippstillatelsene gjort parallelt med at saksbehandler ventet på manglende dokumentasjon.

³ Norsk Vanns sjekkliste til bruk i utslipps- og byggetillatelser https://va-jus.no/wp-content/uploads/2022/01/Sjekkliste_Jan2022.pdf

⁴ Mattilsynets informasjon angående søknad om utslippstillatelser nær drikkevannskilder <https://www.lier.kommune.no/globalassets/09.-teknisk-og-eiendom/tilsyn-sma-avlopsanlegg/drikkevann/uttalelse-fra-mattilsynet-til-aktuelle-tiltakshavere.pdf>

4 Slamtømming

I 2023 ble det gjennomført nesten 7000 slamtømminger gjennom slamtømmeordningen som Tilsynskontoret administrerer. Det ble levert over 28 000 m³ slam til septikmottakene ved de kommunale renseanleggene. Dette ga renseanleggene en inntekt på over 7,7 millioner kroner. Totalt slamvolum tømt i samarbeidskommunene varierer en del fra år til år, fordi ikke alle tanker skal tømmes hvert år (figur 5). Tilsynskontoret følger fortløpende opp at avløpstankene tømmes i tide.

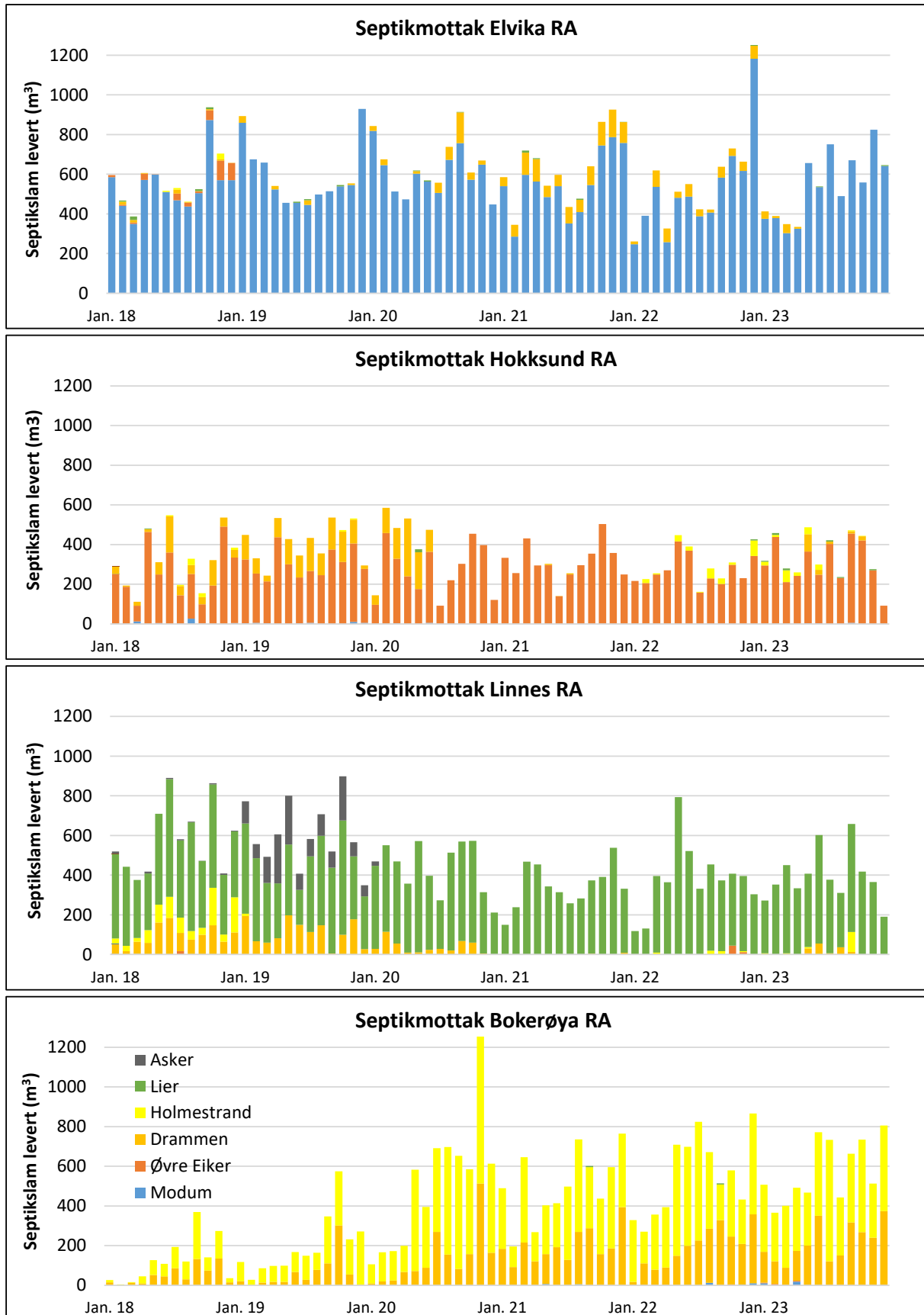
Figur 5: Oversikt over volum slam tømt i perioden 2012 - 2023. Det er usikre data for Krødsherad før 2018, for gamle Hof og Holmestrand før 2019 og for Hole før 2021.

Tilsynskontoret har besluttet å benytte vår ensidige opsjon på ett års forlengelse av de gjeldende avtalene med tømmefirmaene. Avtalene gjelder dermed ut 2025. Det er Ringerike Septikservice / NorVA24 Ringerike som har avtale om slamtømming i Hole kommune. VA365 Arnkvern Miljø og Renovasjon AS har avtale om slamtømming i Krødsherad, Øvre Eiker, Holmestrand og Lier. IBKA / NG HøyVatek AS har avtale om slamtømming i Modum og Drammen kommuner, men IBKA har valgt å bruke VA365 som underleverandør. Det innebærer at VA365 Ringerike Miljøservice nå utfører slamtømming i Krødsherad og Modum kommuner, mens VA365 Arnkvern Miljø og Renovasjon AS utfører slamtømming i Øvre Eiker, Drammen, Holmestrand og Lier. Kontaktinformasjon til tømmefirmaene finnes på Tilsynskontorets nettsider.

Tilsynskontoret er generelt godt fornøyd med tømmefirmaenes arbeid i 2023, og det har vært relativt få avvikssaker. Vi ser at det er gunstig at mange av operatørene er fagfolk med god lokalkunnskap og mange års erfaring fra bransjen.

Som følge av skjerpede krav fra Statsforvalteren til de kommunale renseanleggene, er det begrenset kapasitet på flere av septikmottakene ved renseanleggene. Dette er et tiltak for å oppnå utslippskravene for organisk stoff. Konsekvensen er at flere kommuner ønsker å redusere mottak av slam fra andre kommuner. Det leveres likevel mindre mengder septikslam til andre kommuners septikmottak, f.eks. for å begrense kjøreavstand ved utrykninger på kveldstid eller når septikmottakene må stenge midlertidig på grunn av vedlikehold eller driftsutfordringer.

Holmestrand kommune har en periode arbeidet med å etablere eget septikmottak, men dette er dessverre forsinket. Inntil videre leveres septik fra Holmestrand til Bokerøya RA i Drammen. Tilsynskontoret sørger for at hvert septikmottak får betalt for mengden septik de mottar, og at kostnadene belastes på selvkostregnskapet til riktig kommune (figur 6).

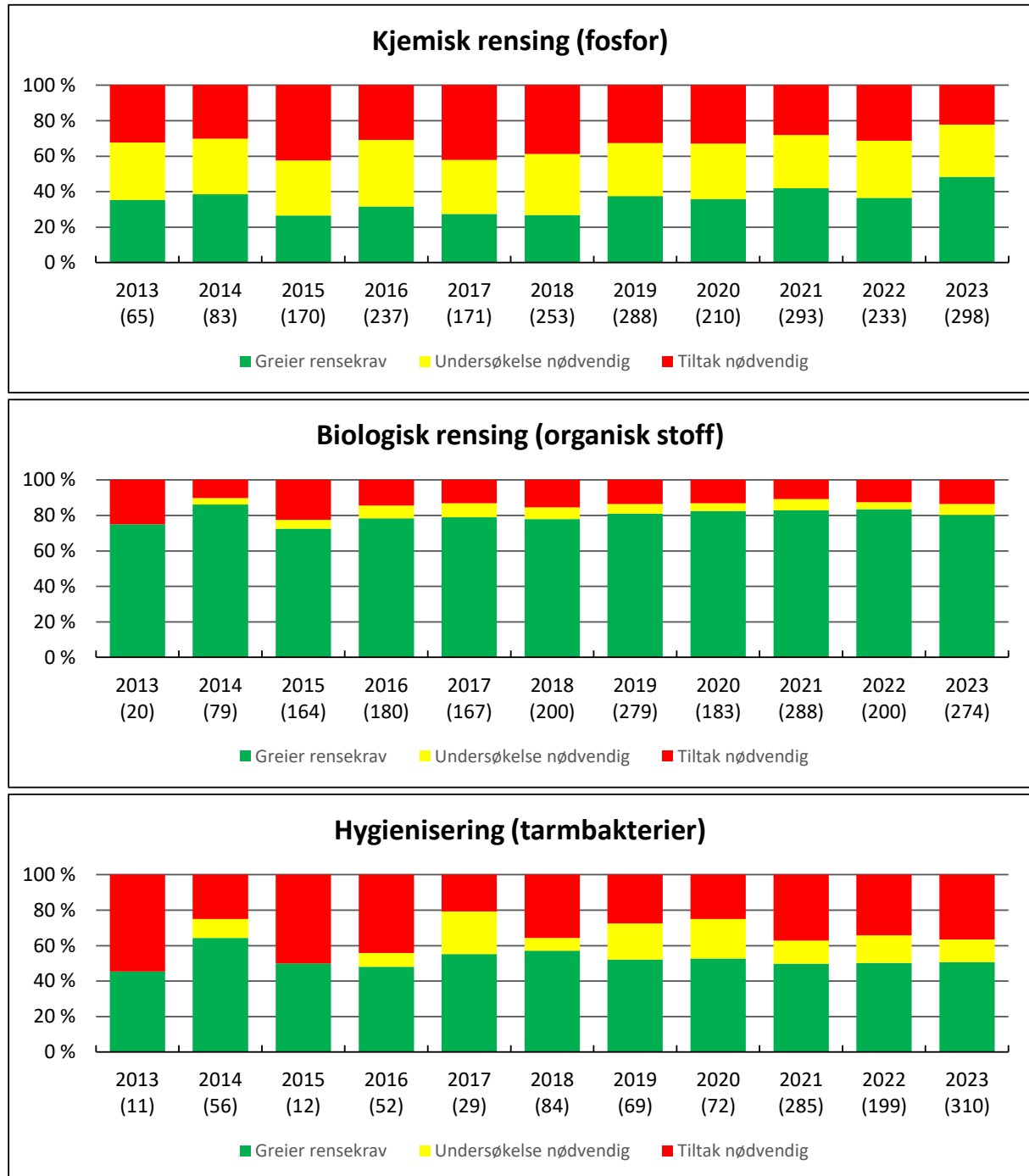

Figur 6: Oversikt over mengder slam levert fra ulike kommuner til septikmottakene ved de kommunale renseanleggene i perioden 2018 – 2023. All septik fra Krødsherad leveres til Bjøre RA og alt fra Hole leveres til Monserud RA på Ringerike. Begge disse har tilstrekkelig kapasitet.

5 Tilsyn

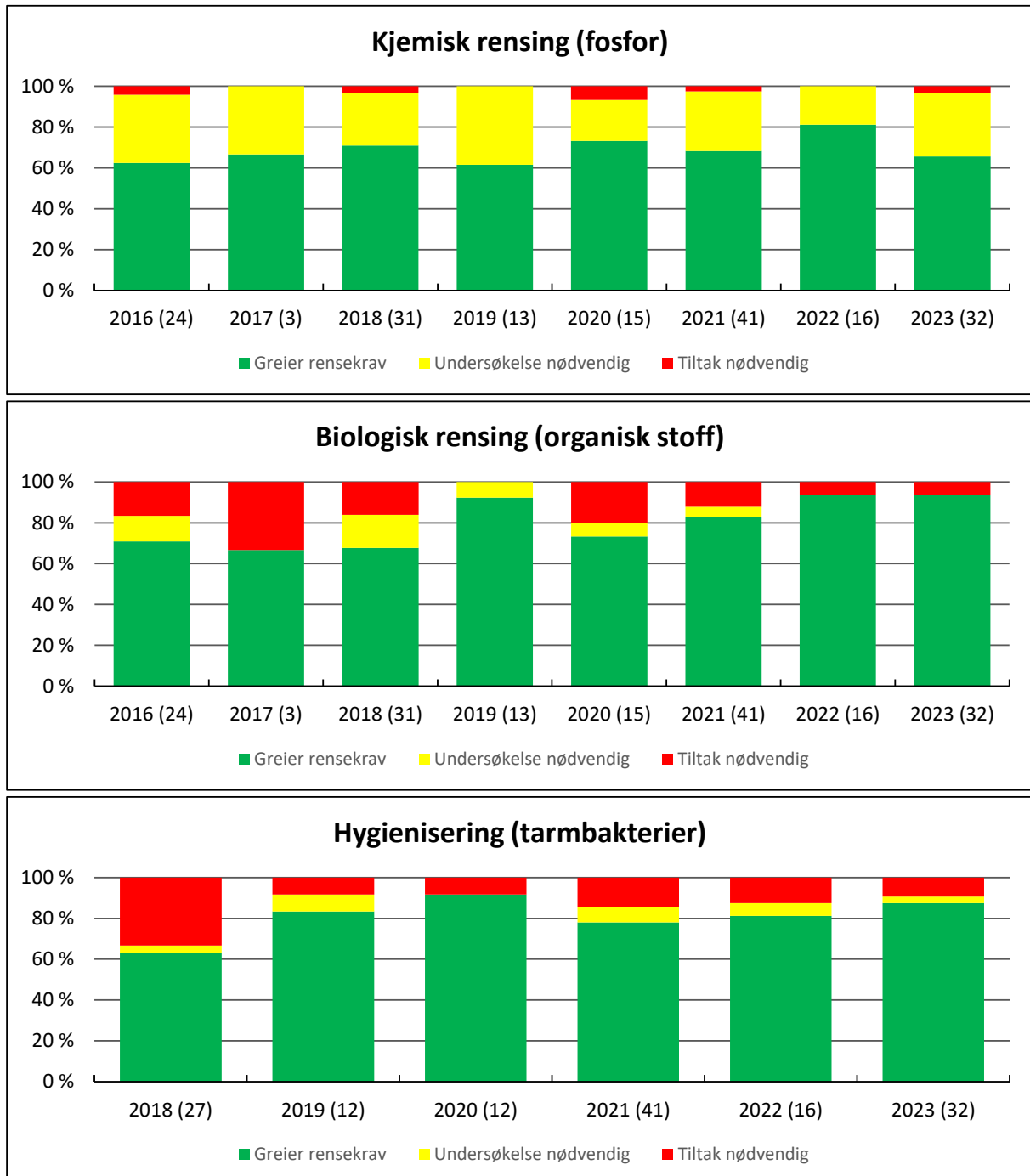
Prøvetaking av restutslipp fra minirenseanlegg og gråvannsanlegg

Tilsynskontoret gjennomførte i 2023 nesten 300 tilsynsbesøk på minirenseanlegg. Renseeffekten for minirenseanlegg ser nå ut til å være i bedring, og 48 % av de undersøkte anleggene klarte rensekrauet for fosfor (figur 7). Tilsynskontoret gleder seg over framgangen, selv om vi ser at det fortsatt står igjen mye arbeid for å få alle anleggene til å rense godt nok. For rensing av organisk stoff og tarmbakterier er det mindre endringer.

Figur 7: Andelen av de prøvetatte minirenseanleggene som greier rensekrauet. Antall prøvetatte anlegg er oppgitt i parentes under årstallene.

Gråvann er avløp fra kjøkken, bad og vaskerom, men ikke fra toalett. Prøvetaking av restutslipp fra prefabrikkerte biofiltre for gråvann startet opp i 2016, og i 2023 ble det prøvetatt 32 slike anlegg. Renseresultatene for biofiltre for gråvann er vesentlig bedre enn for minirensesanlegg (figur 8). Årsaker til for dårlig rensing kan være behov for skifte av filtermasse, feilkoblinger eller tette rør og dyser. Slike problemer rettes enkelt av en fagkyndig servicetekniker. Vi ser imidlertid at noen gråvannsanlegg ikke har serviceavtale, og at enkelte serviceteknikere ikke dokumenterer arbeidet sitt slik de lokale forskriftene krever. Tilsynskontoret vil følge opp dette videre.

Figur 8: Andelen av de prøvetatte gråvannsanleggene som greier renskravet. Antall prøvetatte anlegg er oppgitt i parentes etter årstallene.

Tilsynskontoret har fokus på at alle anleggskomponentene som utgjør avløpsanlegget må ses i sammenheng (figur 9), og at man må være bevisst på at ulike komponenter har ulike servicebehov. Vi mener det er sammensatte årsaker til at det var bedre rensing på de prøvetatte minirensesanleggene i 2023 enn tidligere år. Noen viktige forklaringer kan være:

- Bedre kompetanse og rutiner hos serviceteknikerne. Det innføres for øvrig snart personsertifisering av serviceteknikere for minirensesanlegg. Mange har nå bestått eksamen i kurset som SINTEF legger til grunn for sertifiseringen. I tillegg må servicetekniker ha produktspesifikk opplæring fra leverandøren av anlegget som skal ha service.
- Enda sterkere fokus på servicerutiner og avviksoppfølging hos en del leverandører av minirensesanlegg.
- Bedre tilpasset slamtømmefrekvens for mange minirensesanlegg. Tømmefrekvensen må tilpasses bruk og belastning på anlegget til enhver tid.
- Tilsynskontoret har fullført mange saker med krav om mindre utbedringer på minirensesanlegg, f.eks. utbedring av utløpsrør, utskifting av slitte anleggskomponenter, reparasjon av skader i tank eller skillevegger, frakobling av vannrensesystemer eller andre ting som gir tilførsler som er ugunstig for rensesprosessen.

Forutsetningen for alle forbedringspunktene over er en tett dialog og tydelig ansvarsfordeling mellom servicetekniker, leverandør, slamtømmer og Tilsynskontoret som forurensningsmyndighet. Dette krever både effektive datasystemer og oppbygging av tillit over tid.

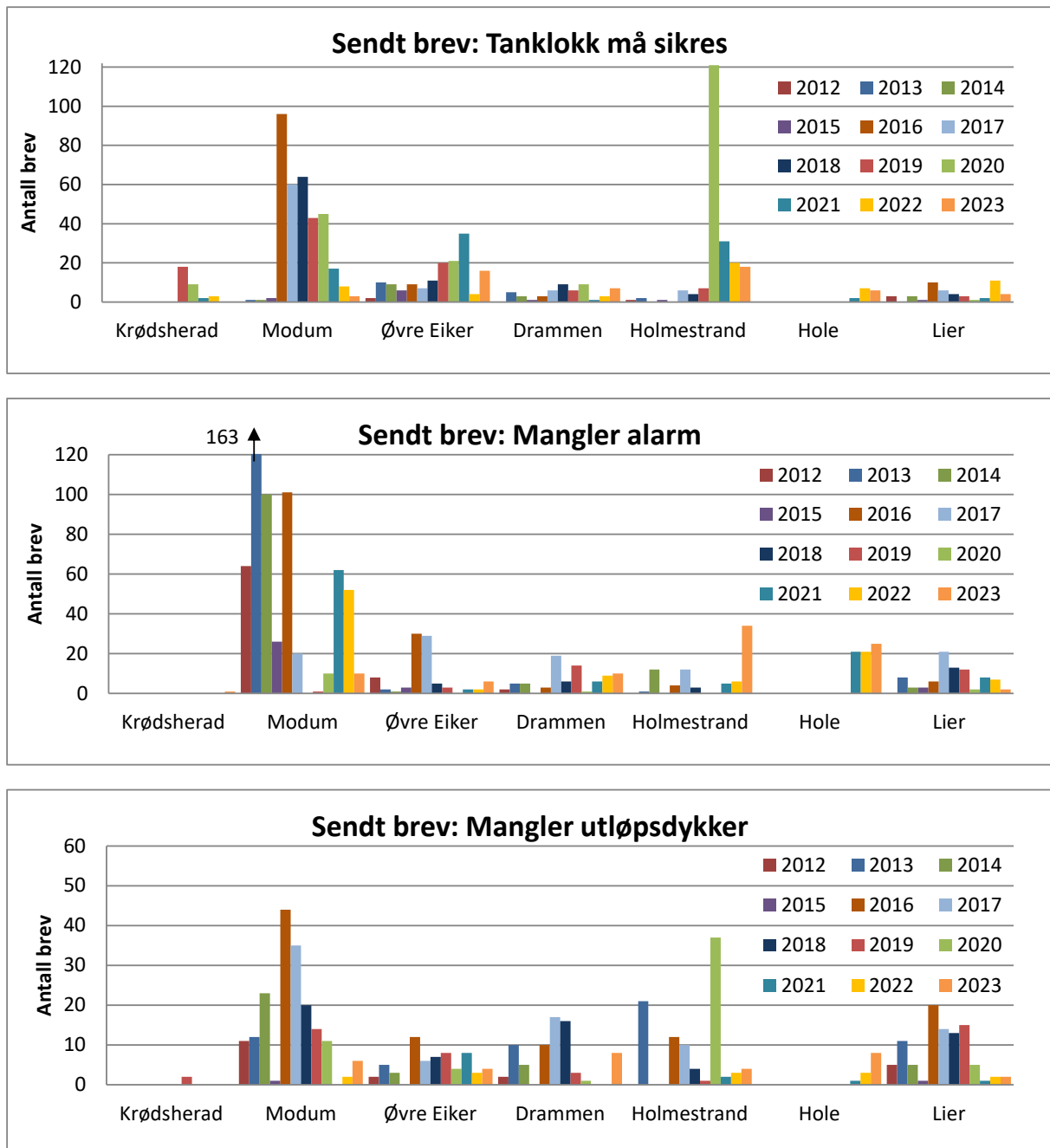
Felles arbeid med å utvikle en forvaltningsløsning som tilrettelegger for elektronisk fortløpende rapportering av slamtømming, service og tilsyn inn i kommunens fagsystem er også viktig i denne sammenhengen, se omtale i årsrapport for 2022. Prosjektet er kalt *Utvikling av helhetlig forvaltningsløsning for spredt avløp*, og er støttet av Regionale Forskingsfond. Lier kommune er prosjektansvarlig, SINTEF er prosjektleder og samarbeidspartnere er Fredrikstad kommune, Biovac Environmental Technology AS, Klaro Rensesanlegg AS (begge leverandører av minirensesanlegg), Norkart AS, Volue Technology AS (begge leverandører av datasystemer / anleggsregistre) og slamtømmeentreprenøren Norva24 AS.

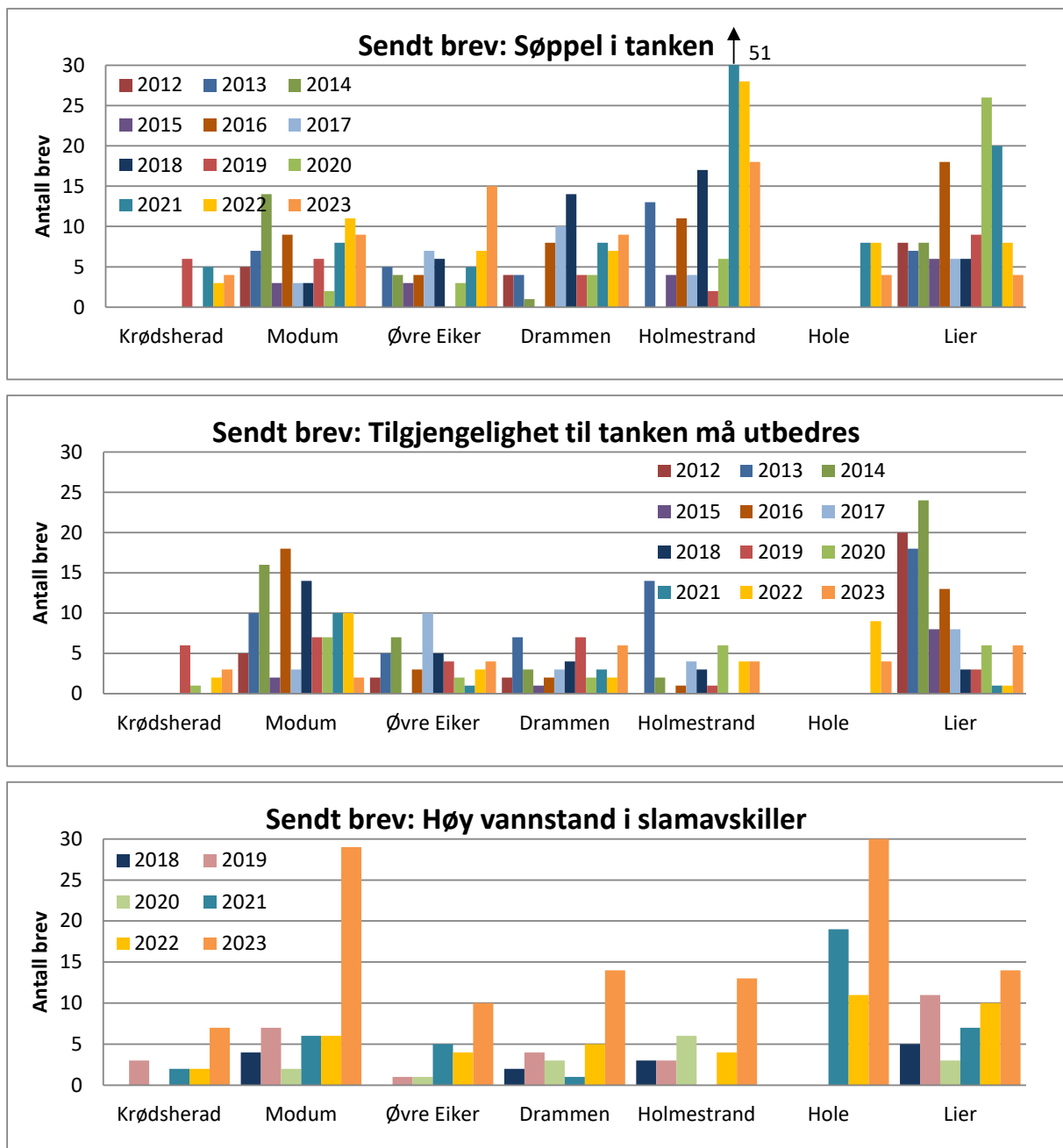
Figur 9: Moderne minirensesanlegg er avanserte kjemiske fabrikker med mange anleggskomponenter.

Tømmefirmaenes rapportering av feil og mangler

Ved slamtømming gjør tømmefirmaet en enkel kontroll av tanken innvendig. Forhold som skal rapporteres til Tilsynskontoret er blant annet skader og lekkasjer på tank, lokk eller skillevegger, unormal vannstand og synlige vannutslag (figur 10 og 11). Dette er feil og mangler som er enklest å oppdage i forbindelse med slamtømming, når tanken er tom.

Figur 10: Tilsynskontoret sender fortløpende brev om feil og mangler påvist ved slamtømming. Her vises oversikt over noen av de vanligste feilene. Rapportering av feil og mangler inngikk ikke i tømmefirmaets avtale for gamle Hof og Holmestrand, men dette ble innført fra 2020. Figurene forsetter på neste side.

Figur 10: (fortsatt fra forrige side): Oversikt over brev om vanlige feil og mangler.

Dårlig sikrede tanklokk kan utgjøre en fare for at dyr, barn eller andre uvedkommende får tilgang til anlegget. I tillegg kan utette tanklokk føre til at regnvann trenger inn i tanken og fører til hydraulisk overbelastning av avløpsanlegget. Samtidig må lokket til avløpstanken kunne fjernes av én person, uten bruk av maskiner (figur 11 a og b). Tanklokk av betong må ikke være for store og tunge, og de må ha løftering slik at lokket enkelt kan fjernes.

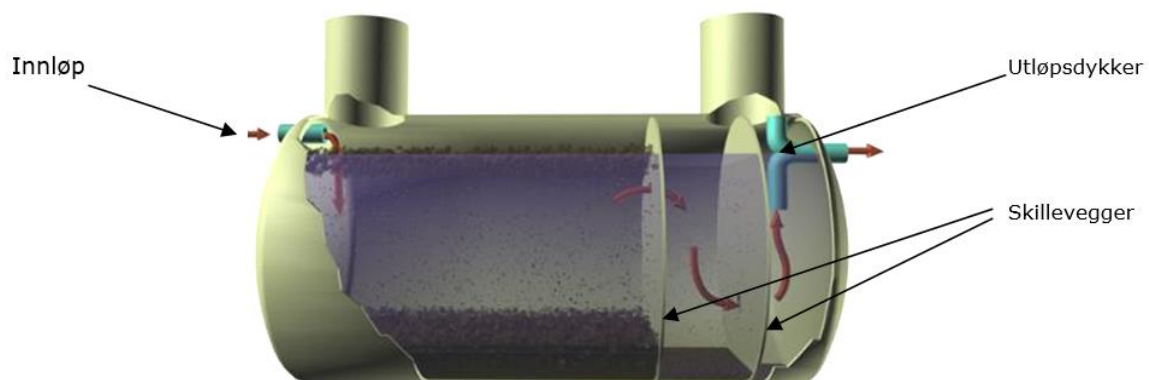
Tilsynskontoret anbefaler alarm for høyt vann-nivå i alle tette tanker (figur 11 c, d og e). Foreløpig er det kun Hole kommune som krever alarm i lokal forskrift om utslipp. Ved rutinemessig slamtømming oppdager vi alt for mange overfulle tanker hvor urensset kloakk har forurenset området rundt.

Bilde e) og f) er tatt av rørleggere om har utbedret avløpsanlegg etter at Tilsynskontoret har sendt brev med informasjon om feil og mangler. De andre bildene er tatt av tømmefirmaene i forbindelse med rutinemessig kontroll av anleggene

Den vanligste anleggstypen i vårt området er slamavskillere. Mange av disse er gamle og i dårlig stand. Enkelte slamavskillere har utslipp direkte til bekk, noe som ikke lenger er tillatt i vårt område. De fleste slamavskillere har utslipp til infiltrasjonsgrøfter i bakken.

Det finnes flere ulike typer slamavskillere. I en slamavskiller skal mesteparten av slammet synke ned til bunnen, mens noe fettholdig slam blir flytende oppå vannet (flyteslam). Det finnes flere ulike typer slamavskillere. Skilleveggene og utløpsdykkeren gjør at slammet blir holdt tilbake i slamavskilleren. Dette er viktig for å hindre gjentetting av infiltrasjonsgrøftene (figur 12).

Figur 12: Prinsippskisse av en vanlig type slamavskiller.

I 2023 er det oppdaget særlig mange slamavskillere med høy vannstand, lekkasjer eller ødelagte skillevegger. Ofte er det tydelig at manglende utløpsdykker har ført til slamflukt av flyteslam og fett ut i infiltrasjonsgrøftene, slik at disse har tettet seg. Resultatet kan ofte være tilbakeslag av kloakk inn i det tilknyttede huset eller overløp fra slamavskilleren.

Gjentetting av spredegrøfter utvikler seg oftest over flere år. Det kan ha god effekt at tømmefirmaet forsøker å spyle opp utløpsledningen og grøftene. Men for eldre anlegg, der grunnen rundt grøftene har blitt mett etter lang tids tilførsler, vil slik oppspyling erfaringsmessig kun vare i kort tid.

Slamavskillere med høy vannstand blir oppdaget gjennom hele året. Det er ingen ting som tyder på at perioder med flom og særlig høyt grunnvannstrykk kan forklare økningen i disse problemene. Bedre kompetanse og oppmerksomhet om problemet hos operatørene hos tømmefirmaene kan muligens være noe av forklaringen. Det er uansett et faktum at mange små avløpsanlegg i vårt område er langt over sin levetid og derfor trenger å bli byttet ut.

6 Informasjonsarbeid

Tilsynskontoret ser det som meget viktig å informere alle berørte parter godt om sitt arbeid. Vi legger vekt på å gi god informasjon når publikum henvender seg til kontoret ved personlig fram møte eller telefon. I tillegg prioriterer vi gjerne befaringer for å møte anleggseier og / eller fagkyndig firma.

GVDs dovett-kampanje

Tilsynskontoret gjennomfører sammen med kommunene i GVD-programmet (Godt vann Drammensregionen) en felles dovett-kampanje hver høst. Samarbeidet har også etablert nettstedet www.doguiden.no. Formålet er å redusere mengden avløpssjøppl både i private avløpsanlegg, kommunale ledninger og pumpestasjoner. Tilsynskontoret viser også ofte til nettsiden www.fettvett.no som er utarbeidet av Asker, Bærum og Oslo kommuner.

Nettsider

Tilsynskontorets nettsider har informasjon om blant annet etablering av nye avløpsanlegg, slamtømmeordningen, tilsynsordningen og privat drikkevann. Her ligger det også en rekke andre informasjonsbrosjyrer, som sendes til anleggseiere ved behov. Nettadressen er <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/>

Infoskriv til anleggseierne

Sammen med faktura for tilsynsgebyr får alle anleggseiere hvert år et infoskriv. I 2023 skrev vi blant annet om hvordan man bør gå fram for å få en gyldig, oppdatert utslippstillatelse (vedlegg 2).

Politiske saker

Årsrapporten for 2022 ble lagt fram som melding / orienteringssak. Høsten 2023 fikk vi politiske vedtak i sak om gebyrregulativ og prisliste for 2024.

Kontaktutvalget

I Vertskommuneavtalens punkt 6.1 står det om Kontaktutvalget: «Det etableres et kontaktutvalg hvor en kontaktperson i hver kommune er representert. Kontaktutvalget har ikke beslutningskompetanse, men uttalerett i spørsmål av særlig betydning som berører alle kommuner, herunder fastsettelse av budsjett. Kontaktutvalget organiserer selv sitt arbeid.»

I 2023 håndterte vi løpende saker via e-post og møter mellom én av samarbeidskommunene og Tilsynskontoret.

Beboermøter og andre fagsamlinger

Ved oppstart av arbeidet med områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg holder Tilsynskontoret informasjonsmøte med de involverte beboerne. Representanter fra kommunens byggesaksavdeling eller VA-virksomhet deltar ofte også. Her gir vi vår vurdering av avløpssituasjonen i området, mulige løsninger og veier videre. Tilsynskontoret holder tett dialog med de involverte underveis i prosessen, som kan vare i flere år.

Tilsynskontoret holdt i 2023 en rekke beboermøter og innlegg på eksterne fagsamlinger. Vi erfarer at slike samlinger også er en god arena for faglig erfaringsutveksling og oppdatering.

Dato	Arrangør	Møte / kurs	Tema
24.01.23	Øvre Eiker kommune	Orientering for Planutvalget	Informasjon fra Tilsynet for små avløpsanlegg
01.02.23	Tilsynskontoret	Internt møte for saksbehandlere i alle samarbeidskommunene	Erfaringsutveksling om tilknytning til kommunalt avløpsnett
20.03.23	Vannområde Tyrifjorden	Faggruppe Avløp	Utredning av behovet for nitrogenrensing
23.08.23	Øvre Eiker kommune og Tilsynskontoret	Beboermøte	Tilknytning til kommunalt avløpsnett på nedre del av Gommerud
24.08.23	Lierskogen Vel	Innbyggermøte	Informasjon fra Tilsynet for små avløpsanlegg
06.09.23	Tilsynskontoret og Krødsherad kommune	Beboermøte	Mulighet for bedring av avløps situasjonen på Olavsbråtan
18.10.23	Lier VVA KF og Tilsynskontoret	Beboermøte	Mulighet for tilknytning til kommunalt avløpsnett Oddevall / Glitreveien
25.10.23	Volue (leverandør av fagsystem)	Brukerforum	Erfaringer med bruk av anleggsregister i Gemini Privat Utslipp
07.11.23	Tekna kurs	VA-dagene Innlandet	Oppfølging av private avløpsanlegg
13.11.23	Vannområde Aulivassdraget og Horten-Larvik	Faggruppe Avløp	Erfaring med kontrollbesøk og prøvetaking av små avløpsanlegg
16.11.23	Rambøll og Driftsassistansen i Viken IKS	VA-dagene på Østlandet 2023	Prøvetaking av kapittel 13 avløpsanlegg
28.11.23	Tilsynskontoret (Krødsherad kommune var informert)	Beboermøte	Mulige avløpsløsninger for Tretjenn hyttefelt
13.12.23	Holmestrand kommune og Tilsynskontoret	Beboermøte	Tilknytning til kommunalt avløpsnett på Kolstadhaugen og Kolstadløkka

Årlig rapportering til KOSTRA, Tiltakskort Oslofjorden og Vannområdene

Det er flere ulike krav om årlig rapportering til ulike faginstanser. For å sikre sammenliknbarhet i rapporterte data over år, etterstreber Tilsynskontoret å lage faste dataspøringer inn i anleggsregisteret.

I KOSTRA (Kommune-Stat-Rapporteringen) sender alle norske kommuner og fylkeskommuner inn tall fra sine tjenesteområder til Statistisk sentralbyrå. Her spørres det blant annet om antall avløpsanlegg av ulike typer, anleggenes plassering mht. tettbebyggelse, antall tilknyttede personer og antall utslippstillatelser gitt i rapporteringsåret. Tilsynskontoret sender Excel-fil med oppdaterte opplysninger til samarbeidskommunene, som igjen rapporterer dette til Statistisk Sentralbyrå.

Som del av arbeidet med *Helhetlig Tiltaksplan for Oslofjorden*, ber Miljødirektoratet kommunene revidere tiltakskort. Direktoratet benytter tiltakskortene som grunnlag for sin rapportering til Oslofjordrådet. Det er i alt etablert 63 tiltak, hvorav Tilsynskontoret bidrar i tiltakskort T4 (avløpsanlegg for spredt bebyggelse og mindre tettbebyggelser) og T7 (tilsyn og oppfølging av krav i tillatelser til utslipp av avløpsvann). I 2023 skjedde rapporteringen via digitalt spørreskjema. Endringen ble gjort bl.a. for å sikre mer sammenlignbare svar fra kommunene. Tiltakskortene skal

fungere som en plan for gjennomføringen av det enkelte tiltak gjennom hele planperioden som går til 2026.

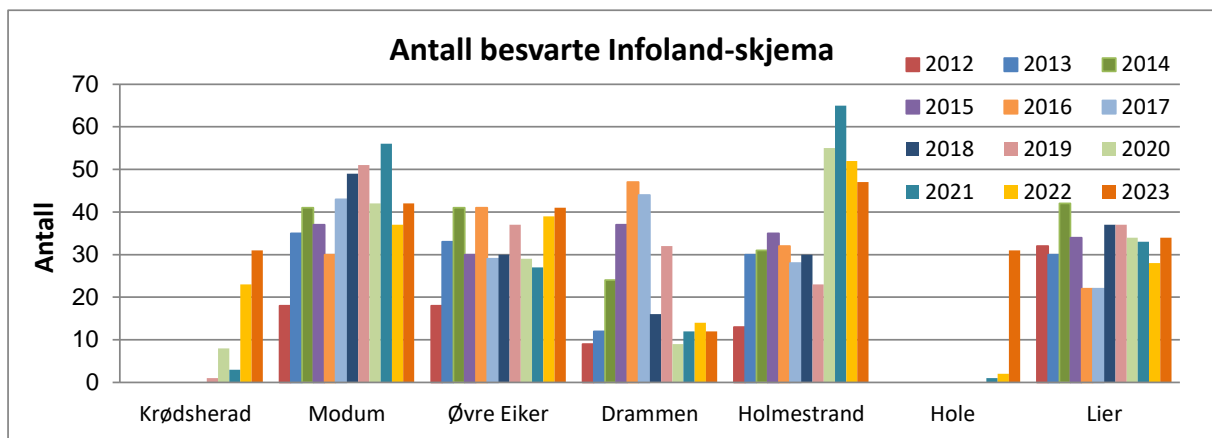
De ulike vannområdene etterspør jevnlig opplysninger til sine årsrapporter. De benytter også opplysninger fra Tilsynskontoret til oppdatering av tiltaksoversikter i Vann-Nett og til vannforvaltningsplaner og tiltaksplaner.

Megleropplysninger ved eiendomssalg

Ved eiendomssalg skal samarbeidskommunene be om megleropplysninger angående eventuelle ubetalte krav og tilstanden på avløpsanlegget (figur 13). Meglerne bruker ulike nettportaler for å innhente kommunal informasjon ved eiendomssalg, som Ambita / Infoland, Norkart og Proconet. Antall henvendelser varierer, og vi ser kontinuerlig behov for å følge opp dette.

I Hole ser vi at antall besvarte meglerhenvendelser har økt betraktelig. Vi oppfatter at rutinene mellom Tilsynskontoret og kommunen nå er vel etablert.

I Drammen er rutinen rundt meglerhenvendelser organisert slik at megler får beskjed om selv å kontakte Tilsynskontoret. Vi ser at antallet henvendelser har sunket etter dette ble innført. Tilsynskontoret følger opp situasjonen så godt vi kan, og ser det viktig at ny eier sikres riktige og oppdaterte opplysninger om avløpsanlegget ved huskjøp. Dersom tidligere eier har ubetalte fakturaer for slamtømmegebyret, har kravet pant i eiendommen.

Figur 13: Oversikt over besvarte Infoland-skjema.

7 Økonomi

Vi har tradisjon for å ha like gebyrsatser for alle samarbeidskommunene, inntil selvkostregnskapene for hver kommune eventuelt tilsier at det er behov for en differensiering. Tilsynskontorets gebyrregulativ og prislister vedtas årlig av kommunestyrene i samarbeidskommunene og blir publisert på Tilsynskontorets nettsider. Tilsynskontoret er 100% gebyrfinansiert. Det føres separate selvkostregnskap for:

- slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 100
- tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 101
- behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 102
- prosjektregnskap for arbeid med egen oppdragsbekreftelse – prosjekt 103

Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett finnes i vedlegg 3.

For å gjøre tabellene oversiktlige, er kontogruppene slått sammen:

- 10xx er lønn, pensjonsinnskudd og arbeidsgiveravgift, dvs. kostnader for tidsbruk hos Tilsynskontorets personell.
- 11xx er forbruksmateriell som f.eks. porto, telefon, reisekostnader, kontormateriell, vaksiner, bevertning og informasjonsmateriell
- 12xx er større utstyr og tjenestekjøp som f.eks. konsulenttenester til utvikling av datasystemer, inventar og datautstyr.
- 13xx er tjenestekjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, dvs. utgifter til slamtømmefirmaene, septikmottakene og analyse av vannprøver.
- 17xx er ulike typer refusjoner, blant annet mva. Sykepenger o.l. inngår i 10xx og ikke i 17xx.
- 19xx er renter fra selvkostfond. Kalkylerenta er nå vesentlig høyere enn tidligere, i tillegg har noen av selvkostfondene økt.

Slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 100

Alle selvkostregnskapene for slamtømming unntatt Hole gikk i 2023 med overskudd som ble ført til fond. Det ble derfor ikke gjennomført prisøkninger i gebyrene for slamtømming for 2024. I 2024 og 2025 vil det bli tilbakebetalt overskuddsfond til anleggseierne i enkelte kommuner, slik det ble gjort i Sande kommune i 2018 og 2019. Det er derfor budsjettet med underskudd i 2024 for flere av selvkostregnskapene for slamtømming.

Hovedårsaken til at Hole kommunes selvkostregnskap for slamtømming går i underskudd, er at prisen for leveranse av septikslam til Monserud renseanlegg i Ringerike kommune er vesentlig høyere enn det som betales i de andre kommunene. For å dekke inn kommunens store utgifter ved etablering av nytt renseanlegg, har Ringerike kommune besluttet å ta en høyere m³-pris (kr 398,- per m³) for septikleveranser fra andre kommuner. Tilsynskontoret forsøker i samarbeid med Hole kommune å finne andre steder å levere septik enn Monserud RA. Foreløpig dekkes underskuddet i Hole kommunes selvkostregnskap for slamtømming av tidligere oppsparte fond. Hvis vi ikke lykkes

med å redusere m³-prisen for leveranse av septik fra Hole, risikerer vi imidlertid å måtte ha et høyere slamtømmegebyr i Hole enn i de andre samarbeidskommunene.

Tilsynskontoret gjennomførte høsten 2021 ny anbudskonkurranse for tømming og transport av slam, slik at eksisterende avtaler gjelder fra 01.01.2022 til 31.12.2024. Tilsynskontoret ønsker å benytte ensidig opsjon på å forlenge avtalen ytterligere ett år, slik at den gjelder ut 2025.

0100 SLAMTØMMING	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	1 228 494	1 340 000	-111 506	-8 %	1 480 000
11XX Forbruksmateriell	108 594	65 000	43 594	67 %	65 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	110 965	230 000	-119 035	-52 %	230 000
13XX Tjenestekjøp	14 696 117	13 795 000	901 117	7 %	14 732 000
16XX Gebyrinntekter	-18 219 280	-15 430 000	-2 789 280	18 %	-11 015 000
19XX Renter	-894 931	-	-894 931	0 %	-745 000
Totalt 0100 SLAMTØMMING	-2 970 040	-			4 747 000

1950 Bruk av bundne driftsfond	-467 661	-			-4 747 000
1550 Avsetning bundne driftsfond	3 437 701	-			-
Summert	0	-			-

Tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 101

Vi har greid å holde høy aktivitet i tilsynsarbeidet, også i 2023. Det er vi godt fornøyd med. Alle selvkostregnskapene for tilsyn gikk noe i underskudd i 2023, og dette er tatt av fond. Årsgebyret for tilsyn for 2024 ble derfor satt opp tilsvarende kommunal deflator.

I Krødsherad kommune er det budsjettert med et lite overskudd, for å dekke underskuddsfond.

I selvkostregnskapet for tilsyn kommer blant annet laboratorietjenester under kontogruppen 12XX. Enhetsprisen for tømmefirmaenes rutinemessige kontroll av avløpsanleggene kommer i kontogruppe 13XX.

0101 TILSYN	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	3 443 977	3 545 000	-101 023	-3 %	3 487 000
11XX Forbruksmateriell	216 356	210 000	6 356	3 %	210 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	42 730	140 000	-97 270	-69 %	140 000
13XX Tjenestekjøp	1 522 750	825 000	697 750	85 %	995 000
16XX Gebyrinntekter	-4 700 780	-4 720 000	19 220	0 %	-4 918 000
19XX Renter	55 477	-	55 477	0 %	52 000
Totalt 0101 TILSYN	580 510	-			-34 000

1950 Bruk av bundne driftsfond	-728 030	-			-
1550 Avsetning bundne driftsfond	147 520	-			34 000
Summert	0	-			-

Behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 102

Selvkostregnskapet for behandling av søknad om utslippstillatelser har også i 2023 gått i underskudd, fordi enkelte søknader har vært spesielt arbeidskrevende. Gebyret for behandling av søknad om utslippstillatelse for 2024 ble satt opp tilsvarende kommunal deflator.

I tillegg ser vi oss nødt til å mer rutinemessig benytte bestemmelsen i gebyrregulativets punkt 1.2: «For søknader / arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser eller når arbeidet krever større arbeidsmengde på grunn av ekstra kontroller og lignende, skal gebyret beregnes etter medgått tid.» Søknader med store mangler i dokumentasjon, står derfor i fare for å bli tilleggsfakturert etter medgått tid. De det gjelder vil i så fall få informasjon på forhånd, når tilsynskontoret sender brev med melding om mangler i den innsendte søknaden.

0102 SØKNADER	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	759 817	803 000	-43 183	-5 %	560 000
11XX Forbruksmateriell	80 656	31 500	49 156	156 %	35 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	601 774	69 000	532 774	772 %	56 000
13XX Tjenestekjøp	191 015	48 500	142 515	294 %	70 000
16XX Gebyrintekter	-286 459	-952 000	665 542	-70 %	-721 000
17XX Refusjoner	-467 000	-		0 %	-
Totalt 0102 SØKNADER	879 802	-			-

1950 Bruk av bundne driftsfond	-879 802	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond	-	-	-
Summert	-0	-	-

Ulike prosjektrengskap (finansiert via egen oppdragsbekreftelse) – prosjekt 103

På prosjektnummer 103 føres ulike typer prosjektrengskap for arbeid etter egne oppdragsbekreftelser, det vil si arbeid som ikke finansieres av de faste gebyrene. De ulike prosjektrengskapene skiller ved ulike objektnummer. Dette gjelder for eksempel arbeid hvor Tilsynskontoret bistår samarbeidskommunene med utslippstillatelser eller oppfølging av avløpsanlegg for mer enn 50 personer, altså anlegg som omfattes av forurensningsforskriften kapittel 13. Det er normalt små prosjektrengskap i slike saker. For oversiktens skyld er disse slått sammen med prosjekt 102.

I 2023 er de eneste prosjektrengskapene de to utviklingsprosjektene som er finansiert av Regionale Forskingsfond: Forprosjektet *Digital rapporteringsløsning for effektiv forvaltning av spredt avløp* og hovedprosjektet *Utvikling av helhetlig forvaltningsløsning for spredt avløp*. Disse regnskapene er vesentlig større enn andre tidligere prosjektrengskap ført på prosjekt 103, og vises derfor tydeligere når de er slått sammen med prosjekt 102. Støtten fra regionale forskingsfond er ført som refusjoner, utgiftene i prosjektene er ført som 12xx større utstyr og tjenestekjøp, delvis også 11xx forbruksmateriell og 13xx tjenestekjøp. Revisorgodkjent prosjektrengskap for det avsluttede forprosjektet *Digital rapporteringsløsning for effektiv forvaltning av spredt avløp* er sendt til Regionale Forskingsfond, og er også vist i vedlegg 4. Hovedprosjektet fortsetter i 2024, men vil da framstilles som eget prosjektrengskap i Tilsynskontorets årsrapport.

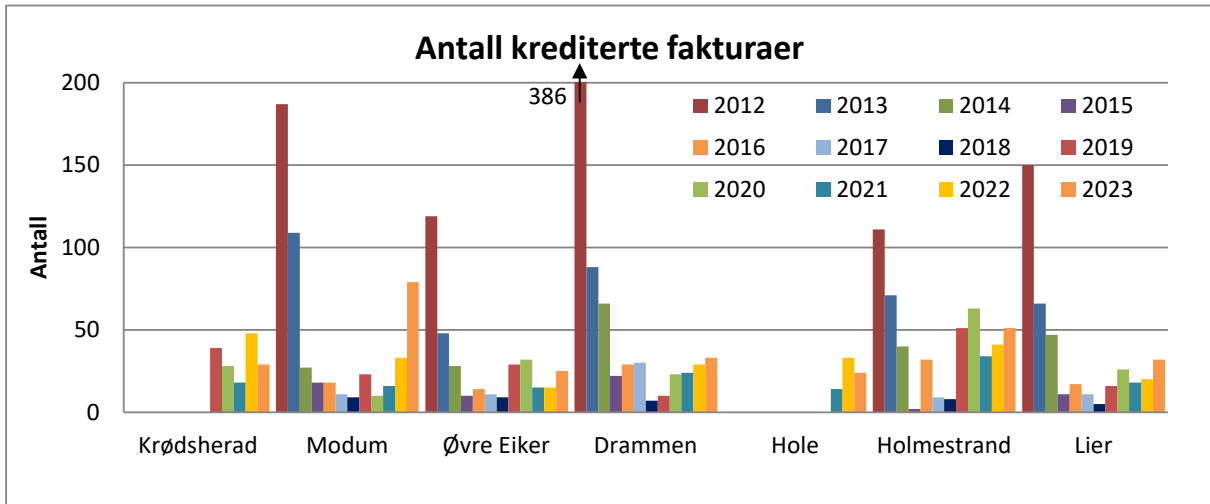
Oversikt over fond

Det er overskuddsfond i selvkostregnskapet for slamtømming. Fondsregnskapene for tilsyn og behandling av søknader om utslippstillatelser er mer variable. Se kommentarene til regnskapet for ytterligere forklaringer. Fondsavsetningene føres med motsatt fortegn av det man gjør i regnskapet.

Fond		Akkumulert 2010-2017	Avsatt/bruk fond 2018	Avsatt/bruk fond 2019	Avsatt/bruk fond 2020	Avsatt/bruk fond 2021	Avsatt/bruk fond 2022	Avsatt/bruk fond 2023	Totalt
5151	MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 578 099	777 039	-245 383	1 022 092	-151 242	35 420	40 738	-99 435
5152	ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 349 415	647 984	-86 175	167 204	148 399	152 697	171 764	-147 543
5154	DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-371 885	74 273	117 583	126 318	124 973	182 606	403 212	657 080
5155	LIER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 293 486	650 738	-133 406	228 396	127 421	239 764	315 849	135 276
5160	KRØDSHERAD KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-	59 311	-28 163	121 416	119 600	122 739	178 366	573 269
5161	HOLMESTRAND KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-480 022	16 152	199 641	348 571	174 539	177 161	290 110	726 152
5162	HOLE KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-	-	-	35 240	85 174	22 574	60 274	203 263
5341	MODUM KOMMUNE - SLAMTØMMING	-960 382	-473 158	-710 715	-657 128	-528 229	-847 904	-604 430	-4 781 945
5342	ØVRE EIKER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-74 714	-192 007	-1 145 795	-818 485	-1 037 583	-848 340	-993 890	-5 110 814
5344	DRAMMEN KOMMUNE - SLAMTØMMING	-205 784	-129 084	-318 188	-242 690	-109 235	-506 132	-420 260	-1 931 374
5345	LIER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-1 337 762	-501 373	-565 219	-685 525	-373 540	-824 807	-759 047	-5 047 274
5350	KRØDSHERAD KOMMUNE - SLAMTØMMING	-	8 992	-408 181	-116 962	-340 266	-7 365	-198 317	-1 062 100
5351	HOLMESTRAND KOMMUNE - SLAMTØMMING	-1 618 456	718 398	-125 538	-1 046 211	-929 655	-1 051 520	-428 892	-4 481 874
5352	HOLE KOMMUNE - SLAMTØMMING	-	-	-	62 904	-902 913	75 757	434 798	-329 454
Sum		-9 270 005	1 657 265	-3 449 539	-1 454 860	-3 592 556	-3 077 351	-1 509 728	-20 696 773

Fakturering

Det er ønskelig å holde antall feilfaktureringer og kreditnotaer på et lavt nivå. Feilfaktureringene kan for eksempel skyldes feil rapportering fra tømmefirmaet, eierskifte hvor det ikke er gitt beskjed til Tilsynskontoret, eller at tømmefirmaet har tømt på feil eiendom fordi det mangler husnummer. Det høyere antallet feilfaktureringer i perioden 2012 - 2014 skyldes dårligere datagrunnlag i anleggsregisteret ved oppstart av tømmeordningen (figur 14).

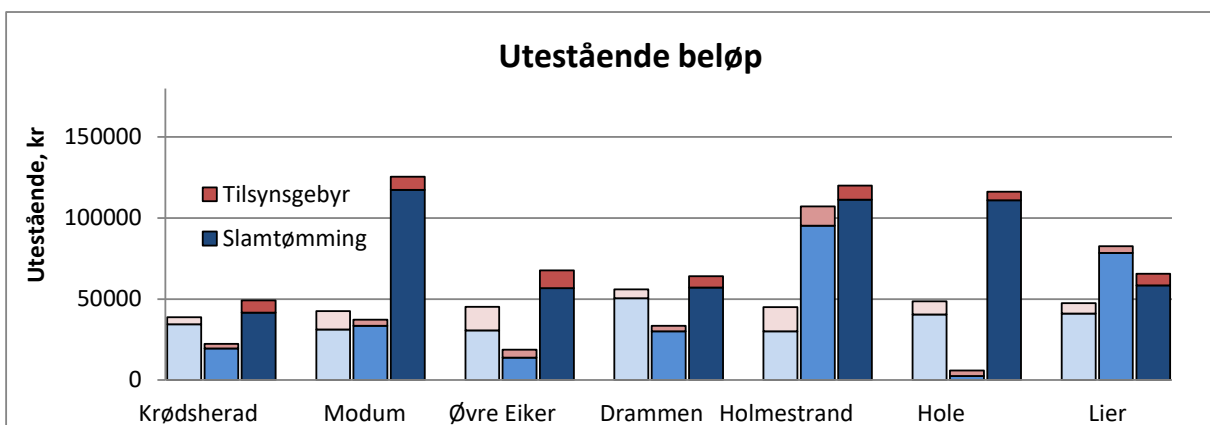

Figur 14: Antall krediterte fakturaer

Innfordring av ubetalte fakturaer

Det er innkrevingsavdelingen i Drammen kommune som utfører all innfordring på vegne av Tilsynet for små avløpsanlegg. Tilsynskontoret er godt fornøyd med arbeidet som gjøres med innfordring (figur 15).

Innkrevingsavdelingen opplyser at deres oppfølging av krav fra slutten av 2023 er noe forsinket fordi datasystemene må tilrettelegges for nye kommunenummer fra 01.01.2024. Dette er hovedårsaken til noe høyere utestående beløp i enkelte av samarbeidskommunene. Arbeidet forventes igangsatt i løpet av få uker.

Figur 15: Oversikt over utestående beløp hvor Kemneren har startet innfordring. For hver av kommunene angir første søyle (i bleke farger) tall for 2021, midterste søyle tall for 2022, mens siste søyle (i mørke farger) angir tall for 2023.

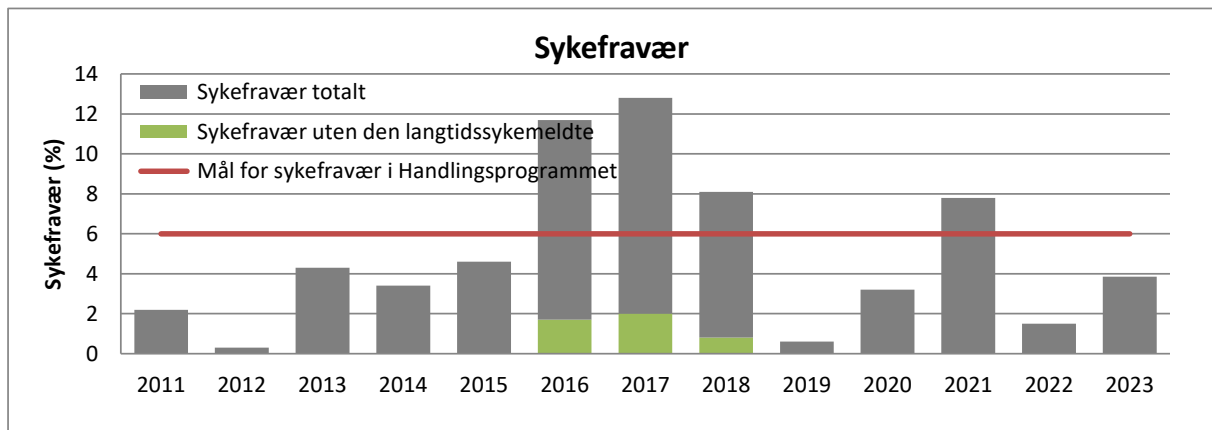
8 Bemanning og arbeidsmiljø

Følgende jobbet på Tilsynskontoret i 2023:

- Ina Rasmussen, avdelingsingeniør
- Trygve Fossum, avdelingsingeniør, ble pensjonist i april 2023
- Stian Bruvoll, avdelingsingeniør, fikk annen jobb i Lofoten i april 2023
- Skule Henrik Husemoen, avdelingsingeniør
- Tresor Kadibu, avdelingsingeniør
- Kristoffer Zotchev, avdelingsingeniør
- Vegar Solvold, innbyggerkontakt 50 % stilling, begynte i november 2023
- Nina Alstad Rukke, fagansvarlig

Tilsynskontoret er representert i LMU (lokalt medbestemmelsesutvalg) i Virksomhet Landbruk og Miljø. De ansatte ved Tilsynet deltar også i Lier kommunes medarbeiderundersøkelse.

Sykefraværet totalt for 2023 var på kun 3,9 % (figur 16). Dette året var det ingen lengre sykmeldinger, og det synes vi selvfølgelig er veldig positivt. Handlings-programmet vedtatt av kommunestyret i Lier har som mål at sykefraværet skal reduseres til 6 %.

Figur 16: Oversikt over sykefravær. I perioden 2016 - 2018 var én av de ansatte langtidssykemeldt.

Vedlegg 1: Status for oppryddingsplaner

Oversikten viser områder hvor det er startet opprydding, gjort vurderinger eller trengs avklaringer om hvorvidt det skal føres fram kommunale eller private felles avløpsledninger. Dette er en statusoversikt og den er ikke fullstendig.

Krødsherad kommune	
Norehammaren	Hytteområde som tilknyttes avløpsnett til Norefjell Vann- og Avløpsselskap. Etter Tilsynskontorets opplysninger er 115 hytter i området allerede tilknyttet og ytterligere 52 planlegges tilknyttet.
Olavsbråtan hytteområde	Klynge med både hytter og faste boliger / gårdsbruk hvor det vurderes nødvendig med felles avløpsløsning for å forhindre forurensning av lokale brønner. Konsulent engasjert av Tilsynet har gjennomført et forstudie på mulig avløpsløsning. Krødsherad kommune vurderer ulike løsninger i forhold til å overta avløpsanlegg omfattet av forurensningsforskriftens kapittel 13 (over 50 personer).
Tretjenn	Avholdt felles møte for hytteeierne (ca. 30 hytter) om mulige avløpsløsninger for området. Hytteeierne og evt. grunneier må utarbeide felles avløpsplan for området, og det gis ikke utslippstillatelser for enkelt hytter før felles plan foreligger. Det ble holdt felles informasjonsmøte 28.11.2023.
Kommunal tilknytning	Enkelteiendommer som ligger nær kommunalt avløpsnett får oppfølging for å tilknytte seg. Arbeidet skjer i samarbeid mellom Tilsynskontoret og Krødsherad kommune.

Modum kommune	
Sponevika / Heggenveien	Kommunen har ført fram avløpsledninger i området, nordover fra etablert pumpestasjon i Sponevika. 28 hus er allerede tilknyttet, og ytterligere 13 har fått muligheten. Tilsynskontoret har fått flere bekymringsmeldinger om dårlige avløpsløsninger i dette området, og vi vurderer at tilknytning til kommunalt avløpsnett er den beste løsningen for området.
Buskerudveien - Nykirke	10 boliger i området ved Nykirke kan kobles til offentlig vann og avløp. Kommunen legger ledninger fra Buskerudveien ved pumpestasjon og kryssing av Refsalveien. Trasélengde ca. 250m. Det ble bygget en ny pumpestasjon langs Buskerudveien tidligere. Prosjektet ligger i Modum kommunes handlingsplan. Planlegging og avtalearbeid er ikke påbegynt.
Granstadveien – Vikerkleiva	Kommunen fører fram avløpsnett og hele området tilknyttes. Samtidig skiftes en gammel og dårlig hovedvannledning. Ca. 3 km ledningstrase, medfører ca. 85 nye tilknytninger. Planleggingsarbeid med grunnavtaler og konkurransegrunnlag fortsetter, håper på oppstart vinteren 23/24.
Sønsteby – Sponevika	Kommunen fører fram avløpsnett. Samtidig skiftes en gammel og dårlig hovedvannledning. Ca. 2.5 km ledningstrasé og ca. 52 nye tilknytninger. Prosjekteringsarbeid er påbegynt, grunnavtaler er ikke påbegynt.
Skinstadveien	Mulig med tilknytning av eksisterende bebyggelse i randsonen rundt nye boligfelt. Konkurransegrunnlag ferdig. Venter på signaturer på utsendte grunnavtaler. Modum kommune håper på oppstart høsten 23.
Heiene	Fylkeskommunen rehabiliterer Sigdalsveien. Tilsynskontoret er i dialog med huseierne, og ser på mulig oppgradering av avløpsanleggene.

Øvre Eiker kommune	
Gommerud	Kommunen har forlenget sitt avløpsnett inn i området. Flere eiendommer har dermed fått mulighet til å tilknytte seg via felles private avløpsledninger. 5 tilknyttet, 11 gjenstår og kommunen har varslet pålegg til disse. I øvre del av området må 9 hus oppgradere egne avløpsanlegg, da det er så langt mellom husene at tilknytning til felles avløpsnett ikke er aktuelt.
Kontorbakken	Ferdig. 12 hus i Kontorbakken har gått sammen om å bygge to felles minirensanlegg. Det er etablert privat avløpslag, og alle husene er nå tilknyttet. Her har kommunen også gitt tilskudd til tettstedsutvikling.
Øvre Skistadvei	Tilsynskontoret anbefaler felles avløpsløsning, da det er vanskelig å disponere rensed avløpsvann lokalt for flere av eiendommene. Det er gjennomført felles informasjonsmøte, men det er foreløpig ikke noe privat initiativ til samarbeid.
Flesakerveien	Kommunen planlegger å skifte gamle vannledninger og samtidig legge ved avløpsledninger. I underkant av 30 eiendommer kan bli omfattet. Oppstart av prosjektet våren 2024.

Drammen kommune	
Hagatjern	Området er nevnt i temaplan Vann og Avløp. Glitrevannverket har lagt ny vannledning, og kommunen har lagt ved kommunal avløpsledning fram til Hagatjern. Videre framføring av avløpsnett rundt Hagatjern må skje på privat initiativ. Området har en del dårlige private anlegg, og har samtidig sterke brukerinteresser til bading og friluftsliv. Tilsynskontoret har gjennomført to felles informasjonsmøter for hus- og hytteeierne, og det etableres en arbeidsgruppe for etablering av privat avløpsnett.
Mælen	Området er nevnt i temaplan Vann og Avløp. Drammen kommune har for noen år tilbake etablert avløpsløsning langs sydlige del av Mælen, men denne er foreløpig ikke tilknyttet resten av avløpsnettet, og derfor ikke tatt i bruk. For å kunne ta i bruk kommunal ledning inn Mælen må det etableres kommunal pumpestasjon. Nord på Mælen er det et innbyggerinitiativ hvor 11 husstander ønsker å etablere felles avløpsløsning. Fortrinnsvis ønskes tilknytning til kommunalt avløpsnett, noe som kan bli mulig dersom Drammen kommune tilknytter etablert ledning langs sydlige del av Mælen til resten av avløpsnettet.
Gomperud - Stubberud	Området er ikke nevnt i temaplan Vann og Avløp. Glitrevannverket planlegger framføring av ny vannledning, og kommunen vil føre fram avløpsledning samtidig. Forprosjekt er ferdig og detaljprosjektering er startet.
Sophie Amalies vei	Området er nevnt i temaplan Vann og Avløp. Tilsynskontoret har mottatt flere søknader om utslippstillatelser, uten å kunne ferdigbehandle disse. Det er ikke mulig å finne egnede utslippssteder for rensed avløpsvann pga. skrint løsmassedekke og svake vannresipienter (bekker med for liten vannføring). Det vurderes krevende å finne gode løsninger, en mulighet kan være tilknytning til nytt avløpsnett ved Stubberudveien, dersom dette blir etablert.
Områder som vurderes tilknyttet kommunalt avløpsnett	I temaplan Vann og Avløp, som ligger ute på høring, anbefales også flere andre områder enn de opplistet over vurdert for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Dette er Kalkveien, Ytterkollen/Narverud, deler av Andorsrud, Fjellsveien, Svelvikveien, Seilerhytteveien, Havnevik, Skjønheim og Skytterveien.
Røysjø nedbørfelt	Tilsynskontoret og Glitrevannverket har gjennomført felles tilsynsbesøk av skogshusvære som drenerer til drikkevannskilden. Området har egen klausulering som setter begrensninger for hvilke løsninger som er tillatt.

Holmestrand kommune	
Gamle Bekkevei	Kommunen og Tilsynskontoret har i fellesskap avholdt beboermøte for en husklynge lenger nord, som enten kan tilknytte seg det etablerte avløpsnett eller utbedre egne anlegg.
Flatåsen m. fl.	Kommunen skal videreføre eksisterende ledningsnett lengre opp i Alfred Engnes vei. Dette som en ytterligere tilrettelegging i området. Oppstart av arbeidene er planlagt i uke 11. Kommunal vannforsyning har det vært i området fra tidligere. Helhetlig VA-plan må utarbeides og tilknytning til kommunalt VA-anlegg må gjennomføres i privat regi av Flatåsen 1 hytteeierforening.
Skjervik/Øgarden	Kommunen har omarbeidet sine planer for etablering av kommunalt avløpsanlegg for området, og vil nå tilrettelegge for tilknytning via sjøledning. Planlagt oppstart 3K 2023, ferdigstilles 2K 2024. Fordelingsnett skal bygges ut i privat regi.
Hagadalen	Det må tas en vurdering på avløpsløsning for øvrige eiendommer i området om hvorvidt det foreligger tilknytningsplikt til kommunalt avløpsanlegg. Alternativt må private avløpsanlegg utbedres.
Brevollveien	Kommunen har tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsanlegg for eiendommene i området Revåveien – Brevollveien. Det er sendt ut pålegg om tilknytning til kommunalt avløpsanlegg til eierne av 11 eiendommer. De fleste er nå tilknyttet kommunalt avløpsanlegg.
Hanekleiva / Stokkeveien	Ledningsnett for vann og avløp er etablert frem til et nytt næringsområde, ansees også som tilrettelegging for tilknytning til kommunalt vann og avløp for eksisterende boligbebyggelse. Det må tas en vurdering på avløpsløsning for eiendommene i Kleivabakken om hvorvidt det foreligger tilknytningsplikt til kommunalt avløpsanlegg. Alternativt må private avløpsanlegg utbedres.
Hillestadvannet sør og sørøst	Holmestrand kommune ønsker å legge ned Sundbyfoss RA, og overføre avløpsvannet til hovedrenseanlegget i Holmestrand. Kommunen arbeider nå med en forstudie av mulige løsninger. En eventuell overføring kan åpne muligheter for tilknytning til kommunalt avløpsnett for flere eiendommer sør og sørøst for Hillestadvannet. Avklaring av hvem som kan tilknyttes kommunalt avløpsnett og hvem som må utbedre egne små avløpsanlegg gjøres underveis i prosjektet. Det er utfordringer på eksisterende hovedledninger til renseanlegget i Holmestrand som gir betydelige kapasitets-utfordringer.
Kongseplerød	Tilsynskontoret har i samarbeid med kommunen avholdt beboermøte om mulige felles avløpsløsninger i forbindelse med ønsket utbygging i området.
Helland	Her er det flere halvstore renseanlegg, men også noen som ikke er tilknyttet disse. Enkelte store brukerkonflikter gjør at Tilsynskontoret har varslet tilbaketrekking av utslippstillatelser for tre minirensesanlegg. Det ses på mulighet for tilknytning til større felles avløpsanlegg.
Sandviken	Holmestrand kommune overtok et lite avløpsnett med ett minirensesanlegg fra Re kommune. Anlegget fungerer ikke optimalt, krever oppgraderinger og innebære høye kostnader. Kommunen jobber med en plan for det.
Hovland	Kommunen planlegger en tilrettelegging slik at inntil 18 eiendommer i Hovlandveien kan tilknytte seg kommunalt avløpsnett. Orienteringsbrev sendt ut 01.03.2023 til eierne i området.
Kolstadhaugen / Kolstadløkka	Varsel om pålegg tilknytningsplikt sendt 25.10.2023. Det må tas en vurdering på noe kommunal tilrettelegging i forhold til at det ved pålegg ikke skal påløpe uforholdsmessig stor kostnad for eierne i området.

Holmestrand kommune	
Røysjøs nedbørfelt	Tilsynskontoret og Glitrevannverket har gjennomført felles tilsynsbesøk av skogshusvære som drenerer til drikkevannskilden. Området har egen klausulering som setter begrensninger for hvilke løsninger som er tillatt.

Hole kommune	
Utstranda	Kommunen har overtatt to private pumpestasjoner og avløpsledning i sjø fram til Utvika camping. Sjøledningen ble forlenget til minnestedet ved Utøya. Et større renseanlegg på Utøya har også blitt tilknyttet den kommunale ledningen via Utvika camping. Det er en ambisjon om å få tilknyttet store deler av bebyggelsen rundt pumpestasjonene. Det er to private initiativ som kan bidra til en god fremdrift her.
Sollihøgda	I forbindelse med utbyggingen av E16 føres det fram kommunalt avløpsnett fra Bærum kommune. Dette forventes ferdig etablert i løpet av 2025. Da kan inntil 60 eiendommer tilknyttes, og Sollihøgda renseanlegg avvikles.
Tilknytning av enkelteierdommer til kommunalt avløpsnett	Hole kommune har identifisert ca. 100 enkelteierdommer som bør tilknyttes kommunalt avløpsnett. Dette arbeidet planlegges organisert som et samarbeidsprosjekt mellom kommunens VA-avdeling og Tilsynskontoret.

Lier kommune	
Tronstad / Solberg	Kommunen har ført fram ledningsnett og bygget kommunalt renseanlegg på Tronstad. 75 avløpsanlegg er nedlagt og eiendommene er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Varsel om pålegg om tilkobling offentlig avløpsledning og utkobling av privat avløpsløsning ble sendt til ytterligere 20 eiendommer i 2022 og 2023. Noen har fått påleggsbrev, mens andre eiendommene allerede er tilkoblet avløpsnett. Lier VVA KF følger opp de som ikke er tilkoblet.
Svenskerudveien	Liten husklynge som ligger nær kommunalt avløpsnett. Lier VVA KF har etablert tilknytningspunkt og ønsker å få til privat samarbeid om felles stikkledning for å få tilknyttet 8 hus. Når anlegget er etablert, godkjent og overtatt av kommunen / Lier VVA KF, kan resterende eiendommer få pålegg om tilknytning. Status nå er uavklart i forhold til bruk av etablert felles privat stikkledning.
Vestsideveien Sjåstad - Delekant	Glitrevannverket skal føre fram vannledning, og kommunen legger samtidig avløpsledninger i samme grøfter. Planarbeid i gang.
St. Halvards vei	Privat samarbeid med etablering av pumpeledning til kommunalt avløpsnett Børreshaugen - Sankt Halvardsvei. Gårdsbruk, boliger, planteutsalg og lettere industri blir tilknyttet. Ledning blir ført fra Børreshaugen til Ringeriksveien ved Vitbank. 9 hus tilknyttet, 2 hus gjenstår.
Oddevall / Glitreveien	Kommunalt prosjekt med sanering av eksisterende avløps- og overvannsnett, med hovedformål å fjerne fremmedvann. I forbindelse med arbeidet tilrettelegges det også for tilknytning av 13 hus som i dag har egne avløpsanlegg. Lier VVA KF sendte varsel om pålegg om tilkobling offentlig avløpsledning og utkobling av eksisterende privat avløpsløsning til 6 grunneiere i fjor. Bare én av dem er tilkoblet, de andre følges opp.

Vedlegg 2: Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr

September 2023

Årsgebyr for tilsyn av små avløpsanlegg 2023

Dette brevet sendes til alle som er registrert med små avløpsanlegg eller utslipp av sanitært avløpsvann. Du vil snart motta faktura for årsgebyr for tilsyn av avløpsløsningen på din eiendom. Det vil framgå av fakturaen hvilket / hvilke gårds- og bruksnummer fakturaen gjelder. Kommunestyret har bestemt at alle som har innlagt vann og / eller privat avløpsanlegg som betjener mindre enn 50 personer, skal betale årlig gebyr for tilsyn av anlegget. Gebyret i 2023 er på kr 579 per anlegg. Gebyrregulativet finnes på våre nettsider. Mange eiendommer skal tilknyttes kommunalt avløpsnett i løpet av 2023. Kommunen må sende oss kopi av søknad om ferdigattest datert før 01. juli 2023 hvis du skal slippe å betale tilsynsgebyr.

Hva brukes pengene fra tilsynsgebyret til?

Gebyret er uavhengig av hvilke tilsynsoppgaver som er utført inneværende år. Du vil motta faktura selv om det ikke er gjennomført slamtømming eller annet tilsynsbesøk hos deg i år. Gebyret finansierer alt kommunalt arbeid for å hindre forurensning fra små avløpsanlegg, bla.:

- Kontroll av avløpsanlegg ved tømming
- Prøvetaking og analyse av vannprøver fra minirensanlegg og gråvannsanlegg
- Kontroll av utslippssted og oppstuvning i infiltrasjonsarealer via peilerør
- Analyse av vannprøver fra lokale vannkilder og vassdrag og sporing av forurensningskilder
- Oppfølging av anlegg med feil og mangler for å hindre forurensning og smittefare
- Rapportering til nasjonale myndigheter
- Innspill til kommunale eller private oppryddingsplaner med felles eller enkelthus anlegg

Tømmefirmaet ønsker å kunne kontakte deg på telefon

Tømmefirmaet kommunen har avtale med ønsker å varsle slamtømming på SMS. Det er også praktisk for dem å kunne ringe deg hvis de har spørsmål i forbindelse med arbeid hos deg. Dersom du ikke får SMS ved slamtømming eller ønsker varsel til et annet nummer, ber vi deg sende oss rett telefonnummer på epost tilsynet@lier.kommune.no. Husk å skrive hvilken eiendom og kommune det gjelder og navnet på kontaktpersonen. Dersom du allerede får SMS-varsling til rett telefonnummer, trenger du ikke gjøre noe.

Mer info

På nettsidene våre finner du mer informasjon: <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/>.

Med hilsen

Tilsynet for små avløpsanlegg

Har du gyldig utslippstillatelse?

Utslipp av avløpsvann skal ikke forurense eller være i konflikt med andre brukerinteresser, som drikkevann, jordvanning eller bading. Mange gamle avløpsanlegg klarer ikke dagens renskrav, både fordi kravene har blitt strengere og fordi vi bruker mer vann enn tidligere. Et 20 år gammelt avløpsanlegg kan derfor være utdatert.

Alle boliger og fritidsboliger med innlagt vann skal ha gyldig utslippstillatelse. Tillatelsen bør ikke være mer enn 10 år gammel, og skal være i henhold til forurensningsforskriftens kapittel 12 og lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg. Alle norske kommuner har krav til å jobbe systematisk med å pålegge utbedring i avløpsforhold på eiendommer uten gyldig utslippstillatelse. Det er mange tusen små avløpsanlegg i vårt område som renser for dårlig, og de samlede utslippene fra disse utgjør en vesentlig forurensning.

I regjeringens *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* påpekes det behov for strengere håndheving av eksisterende krav i regelverket for avløpsvann fra spredt bebyggelse. Kommunene bes om å styrke innsatsen med tilsyn og oppfølging av krav i tillatelser til utslipp av avløpsvann.

Se hele planen her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7e80a758716344cbbb97adc5c7c27f18/t-1571b.pdf>

I de *Nasjonale føringene for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene* krever Klima- og miljødepartementet at utslipp fra avløpsanlegg for spredt bebyggelse renses i tråd med kravene i forurensningsforskriftens kapittel 12, slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033.

Brevet fra departementet kan leses her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/8295acf187ab41d7b9a4acd901886926/nasjonale-foringer-for-arbeidet-med-oppdatering-av-de-regionale-vannforvaltningsplanene.pdf>

Dette bør du gjøre nå:

- ✓ Les på nettsidene våre for å få mer informasjon om kravene til et moderne avløpsanlegg: <https://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/tilsyn-og-krav-om-oppgradering/>
- ✓ Ta initiativ til å utbedre eget avløpsanlegg. Planlegg arbeidet så tidlig som mulig, så får du oversikt over nødvendige kostnader. Dersom du ikke selv tar initiativ, må vi gjøre enkeltvedtak som opphever gammel utslippstillatelse og pålegger stans av utslippet innen en fastsatt tidsfrist.
- ✓ Samarbeid med naboer for å finne gode løsninger. Ikke alle har gode steder å slippe ut rensset avløpsvann på egen eiendom. Der hus eller hytter ligger relativt tett, må man se området som helhet for å sikre at alle finner en god løsning. Avløpsanlegg for flere hus har jevnere tilførsler enn enkelthusanlegg, og har derfor bedre renseresultater. Både etablerings- og driftskostnader blir lavere per husstand jo større renseanlegget er. Når nabolaget er klare, stiller vi gjerne på et felles informasjonsmøte for å veilede om videre prosess.

Vedlegg 3: Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett

Krødsherad kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	131 756	110 000	21 756	20 %	140 000
	11XX Forbruksmateriell	12 380	10 000	2 380	24 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	12 479	20 000	-7 521	-38 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	1 253 449	800 000	453 449	57 %	1 350 000
	16XX Årsavgifter	-1 567 846	-940 000	-627 846	67 %	-1 050 000
	19XX Renter	-40 535	-	-40 535	0 %	-40 000
Totalt 0100 Slamtømming		-198 317	-	-	-	430 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	350 798	360 000	-9 202	-3 %	310 000
	11XX Forbruksmateriell	23 869	30 000	-6 131	-20 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	19 865	20 000	-135	-1 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	155 919	60 000	95 919	160 %	60 000
	16XX Gebyrinntekter	-466 460	-470 000	3 540	-1 %	-474 000
	19XX Renter	20 378	-	20 378	0 %	20 000
Totalt 0101 Tilsyn		104 368	-	-	-	-34 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	85 269	140 000	-54 731	-39 %	47 000
	11XX Forbruksmateriell	9 242	5 000	4 242	85 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	68 602	10 000	58 602	586 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	21 776	10 000	11 776	118 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-57 654	-165 000	107 347	-65 %	-70 000
	17XX Refusjoner	-53 238	-	-	-	-
Totalt 0102 Søknader		73 998	-	-	-	-
Totalt KRØDSHERAD KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLII		-19 952	-	-	-	396 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		198 317	-	-	-	-396 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		-178 366	-	-	-	-
Summert		-0	-	-	-	-

Modum kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	227 177	260 000	-32 823	-13 %	260 000
	11XX Forbruksmateriell	20 654	10 000	10 654	107 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	22 320	40 000	-17 680	-44 %	40 000
	13XX Tjenestekjøp	3 419 549	3 440 000	-20 451	-1 %	3 590 000
	16XX Årsavgifter	-4 105 557	-3 750 000	-355 557	9 %	-2 500 000
	19XX Renter	-188 574	-	-188 574	0 %	-180 000
Totalt 0100 Slamtømming		-604 430	-	-	-	1 400 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	533 409	690 000	-156 591	-23 %	710 000
	11XX Forbruksmateriell	40 057	30 000	10 057	34 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	4 908	20 000	-15 092	-75 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	304 906	220 000	84 906	39 %	300 000
	16XX Gebyrinntekter	-1 003 278	-960 000	-43 278	5 %	-1 055 000
	19XX Renter	-5 043	-	-5 043	0 %	-5 000
Totalt 0101 Tilsyn		-125 041	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	118 383	190 000	-71 617	-38 %	100 000
	11XX Forbruksmateriell	15 331	5 000	10 331	207 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	114 457	10 000	104 457	1045 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	36 331	10 000	26 331	263 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-29 900	-215 000	185 100	-86 %	-123 000
	17XX Refusjoner	-88 823	-	-88 823	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		165 779	-	-	-	-
Totalt MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-563 693	-	-	-	1 400 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-166 763	-	-	-	-1 400 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		730 456	-	-	-	-
Summert		-0	-	-	-	-

Øvre Eiker kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	173 516	160 000	13 516	8 %	190 000
	11XX Forbruksmateriell	15 985	10 000	5 985	60 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	16 113	40 000	-23 887	-60 %	40 000
	13XX Tjenestekjøp	1 529 579	1 620 000	-90 421	-6 %	1 600 000
	16XX Årsavgifter	-2 534 862	-1 830 000	-704 862	39 %	-1 340 000
	19XX Renter	-194 221	-	-194 221	0 %	-195 000
Totalt 0100 Slamtømming		-993 890	-	-	-	305 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	440 733	545 000	-104 267	-19 %	530 000
	11XX Forbruksmateriell	31 343	30 000	1 343	4 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 799	20 000	-16 201	-81 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	249 443	125 000	124 443	100 %	170 000
	16XX Gebyrinntekter	-707 093	-720 000	12 907	-2 %	-740 000
	19XX Renter	-9 826	-	-9 826	0 %	-10 000
Totalt 0101 Tilsyn		8 400	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	138 067	200 000	-61 933	-31 %	103 000
	11XX Forbruksmateriell	11 865	5 000	6 865	137 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	88 581	10 000	78 581	786 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	28 117	10 000	18 117	181 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-34 524	-225 000	190 476	-85 %	-126 000
	17XX Refusjoner	-68 742	-	-68 742	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		163 364	-	-	-	-
Totalt ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-822 126	-	-	-	305 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-185 494	-	-	-	-305 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		1 007 620	-	-	-	-
Summert		-0	-	-	-	-

Drammen kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	154 546	240 000	-85 454	-36 %	240 000
	11XX Forbruksmateriell	13 053	10 000	3 053	31 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	13 158	20 000	-6 842	-34 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	1 421 408	1 140 000	281 408	25 %	1 492 000
	16XX Årsavgifter	-1 949 970	-1 410 000	-539 970	38 %	-1 500 000
	19XX Renter	-72 456	-	-72 456	0 %	70 000
Totalt 0100 Slamtømming		-420 261	-	-	-	332 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	552 995	400 000	152 995	38 %	400 000
	11XX Forbruksmateriell	27 200	30 000	-2 800	-9 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 102	20 000	-16 898	-84 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	167 018	70 000	97 018	139 %	70 000
	16XX Gebyrinntekter	-509 670	-520 000	10 330	-2 %	-535 000
	19XX Renter	19 173	-	19 173	0 %	15 000
Totalt 0101 Tilsyn		259 819	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	122 062	115 000	7 062	6 %	71 000
	11XX Forbruksmateriell	9 688	5 000	4 688	94 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	72 333	10 000	62 333	623 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	22 960	10 000	12 960	130 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-27 517	-140 000	112 483	-80 %	-94 000
	17XX Refusjoner	-56 133	-	-56 133	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		143 393	-	-	-	-
Totalt DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-17 049	-	-	-	332 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-403 212	-	-	-	-332 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		420 260	-	-	-	-
Summert		0	-	-	-	-

Holmestrand kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	219 952	270 000	-50 048	-19 %	250 000
	11XX Forbruksmateriell	19 199	10 000	9 199	92 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	19 353	60 000	-40 647	-68 %	60 000
	13XX Tjenestekjøp	2 502 754	2 460 000	42 754	2 %	2 600 000
	16XX Årsavgifter	-3 010 514	-2 800 000	-210 514	8 %	-1 800 000
	19XX Renter	-179 637	-	-179 637	0 %	-180 000
Totalt 0100 Slamtømming		-428 892	-	-	-	940 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	684 756	670 000	14 756	2 %	665 000
	11XX Forbruksmateriell	41 127	30 000	11 127	37 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	4 563	20 000	-15 437	-77 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	338 290	210 000	128 290	61 %	220 000
	1621 Gebyrinntekter	-915 356	-930 000	14 644	-2 %	-960 000
	19XX Renter	24 461	-	24 461	0 %	25 000
Totalt 0101 Tilsyn		177 841	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	134 128	200 000	-65 872	-33 %	100 000
	11XX Forbruksmateriell	14 250	5 000	9 250	185 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	106 394	10 000	96 394	964 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	33 771	10 000	23 771	238 %	10 000
	1621 Gebyrinntekter	-93 709	-225 000	131 291	-58 %	-123 000
	17XX Refusjoner	-82 566	-	-82 566	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		112 269	-	-	-	-
Totalt HOLMESTRAND KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-138 782	-	-	-	940 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-290 110	-	-	-	-940 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		428 892	-	-	-	-
Summert		-0	-	-	-	-

Hole kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	146 563	100 000	46 563	47 %	130 000
	11XX Forbruksmateriell	12 597	5 000	7 597	152 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	12 698	10 000	2 698	27 %	10 000
	13XX Tjenestekjøp	2 569 477	1 985 000	584 477	29 %	2 000 000
	16XX Gebyrinntekter	-2 283 517	-2 100 000	-183 517	9 %	-2 125 000
	19XX Renter	-23 020	-	-23 020	0 %	-20 000
Totalt 0100 Slamtømming		434 798	-	-	-	-
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	342 336	380 000	-37 664	-10 %	372 000
	11XX Forbruksmateriell	24 544	30 000	-5 456	-18 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 994	20 000	-17 006	-85 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	72 027	40 000	32 027	80 %	75 000
	16XX Gebyrinntekter	-477 868	-470 000	-7 868	2 %	-504 000
	19XX Renter	7 288	-	7 288	0 %	7 000
Totalt 0101 Tilsyn		-28 680	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	76 336	120 000	-43 664	-36 %	70 000
	11XX Forbruksmateriell	9 350	5 000	4 350	87 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	69 806	10 000	59 806	598 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	22 158	10 000	12 158	122 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-34 524	-145 000	110 476	-76 %	-93 000
	17XX Refusjoner	-54 172	-	-54 172	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		88 954	-	-	-	-
Totalt HOLE KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		495 072	-	-	-	-
1950 Bruk av bundne driftsfond		-527 935	-	-	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond		32 863	-	-	-	-
Summert		0	-	-	-	-

Lier kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik %	Budsjett 2024
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	174 985	200 000	-25 015	-13 %	270 000
	11XX Forbruksmateriell	14 725	10 000	4 725	47 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	14 843	40 000	-25 157	-63 %	40 000
	13XX Tjenestekjøp	1 999 902	2 350 000	-350 098	-15 %	2 100 000
	16XX Årsavgifter	-2 767 014	-2 600 000	-167 014	6 %	-700 000
	19XX Renter	-196 489	-	-196 489	0 %	-200 000
Totalt 0100 Slamtømming		-759 047	-	-	-	1 520 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	538 949	500 000	38 949	8 %	500 000
	11XX Forbruksmateriell	28 215	30 000	-1 785	-6 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 499	20 000	-16 501	-83 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	235 147	100 000	135 147	135 %	100 000
	16XX Gebyrinntekter	-621 055	-650 000	28 945	-4 %	-650 000
	19XX Renter	-953	-	-953	0 %	-
Totalt 0101 Tilsyn		183 803	-	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	85 571	120 000	-34 429	-29 %	69 000
	11XX Forbruksmateriell	10 930	5 000	5 930	119 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	81 601	10 000	71 601	716 %	8 000
	13XX Tjenestekjøp	25 902	10 000	15 902	159 %	10 000
	16XX Gebyrinntekter	-8 631	-145 000	136 369	-94 %	-92 000
	17XX Refusjoner	-63 325	-	-63 325	0 %	-
Totalt 0102 Søknader		132 046	-	-	-	-
Totalt LIER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-443 198	-	-	-	1 520 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-323 614	-	-	-	-1 520 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		766 812	-	-	-	-
Summert		-0	-	-	-	-

Vedlegg 4: Prosjektregnskap forprosjekt finansiert av RFF

Prosjektregnskap for regional kvalifiseringsstøtte

31.03.2020

Ved utfylling skal alle grønne felt fylles ut.

Prosjektperiode:	01.03.2022 - 01.07.2023	
Prosjektnummer:	335644	
Prosjekttittel:	Pnr. 335644 - Digital rapporteringsløsning for effektiv forvaltning av spredt av	
Prosjektansvarlig (institusjon/bedrift):	Lier kommune	Tilsagn, maks støttebeløp fra RFF: 350 000
Organisasjonsnummer:	857566122	Støtteprosent iht kontrakt: 50 %
Prosjektansvarlig bankkonto:	7874 05 88000	Forskudd fra RFF: 262 500
Betaling merkes:		
Prosjektleder:	Willy Røstum Thelin	

Prosjektkostnader	Godkjent budsjett	Faktiske kostnader	% avvik fra budsjett
Faktiske kostnader spesifiseres i arkfanen "Kostnadsspesifikasjon" og overføres automatisk hit			
Personal- og indirekte kostnader	kr 382 000	kr 484 059	27 %
Innkjøp av FoU-tjenester	kr 350 000	kr 349 997	0 %
Utstyr	kr	kr 0	
Andre driftskostnader	kr	kr 17 040	
SUM	kr 732 000	kr 851 096	16 %

Finansiering	Godkjent budsjett	Faktisk finansiering	% avvik fra budsjett
Egenfinansiering	kr 382 000	kr 501 096	31 %
Internasjonale midler	kr	kr	
Offentlig finansiering	kr	kr	
Privat finansiering	kr	kr	
Regionale forskningsfond	kr 350 000	kr 350 000	0 %
SUM	kr 732 000	kr 851 096	16 %

Faktisk støttebeløp fra RFF	kr 350 000
Utbetalt forskudd	kr 262 500
Resterende RFF-andel til utbetaling	kr 87 500

Revisorveiledning

Oppdraget skal utføres i samsvar med ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger" og skal resultere i «rapport om faktiske funn» til RFF. De avtalte handlingene skal utføres for å bistå RFF i vurderingen av riktigheten av dokumentasjonen overfor RFF og skal inneholde følgende kontrollhandlinger:

1. Det skal kontrolleres om regnskapsrapporten gjenspeiler utgifter som er ført i prosjektansvarlig sitt ordinære regnskap for den aktuelle rapporteringsperioden.
2. Det skal kontrolleres at anmodet tilskuddsandel ikke overstiger den prosentandelen angitt i den signerte kontrakten for prosjektet, og at totalt støtte ikke overstiger innvilget total støtte for prosjektet i henhold til kontrakten.
3. Det skal kontrolleres at prosjektets påførte personalkostnader er dokumentert i underliggende timelister med spesifikasjon av oppgavene som er utført på prosjektet. Det skal kontrolleres at timesatsen som er benyttet kan grunngis i underliggende indirekte kostnader i henhold til gjeldende regelverk i Forskningsrådet. For bedrifter som enten er prosjektansvarlig eller deltar i prosjekter på annen måte, skal det kontrolleres at kravet til innberettet lønn er tilfredsstillt, dvs lønn, skatter og offentlige avgifter er utbetalt i henhold til gjeldende regler.
4. På stikkprøvebasis skal det utføres kontroll av de bokførte kostnadene mot underliggende dokumentasjon med tanke på hvorvidt kostnadene er aktuelle for prosjektet og at kostnadene er registrert med riktig beløp.
5. Revisor skal signere på denne siden (prosjektregnskap).

Attestasjon administrativt ansvarlig

Attestasjon revisor

Utbetalingen anvises RFF

Sted/dato: Lier 11/12-2023

Sted/dato:

Sted/dato:

Nina Alstad Rukke

Navn blokkbokstaver

Navn blokkbokstaver

Navn blokkbokstaver

Nina Alstad Rukke

Underskrift

Underskrift

Underskrift

Kostnadsspesifikasjon for regional kvalifiseringsstøtte

Prosjektnummer: Prosjektperiode: fra til

Spesifikasjon av kostnadsposter - Beløpene skal oppgis i hele kroner

Mva-beløp skal bare inkluderes i spesielle tilfeller, se forklaring om mva nedenfor.

KOSTNADSART

Personell- og indirekte kostnader (prosjektpartnerenes egeninnsats)

Lønn og sosiale kostnader for FoU-medarbeidere i prosjektet, dvs. prosjektleder, vitenskapselig og teknisk personell, samt indirekte kostnader som er relevante for FoU-medarbeidernes innsats i prosjektet. For utregning av timesats, se veiledning hos Forskningsrådet.

Prosjektbeskrivelse og rapportering - Norges forskningsråd

Navn	Arbeidsgiver	Vedlegg nr	Timer	Timesats	Kr
Anett I. Ottesen	Biovac Environmental Techn	Vedlegg 1	8,5	905	7 693
Lasse Skogsefth	Biovac Environmental Techn	Vedlegg 1	26,8	552	14 852
Petter Melquist	Biovac Environmental Techn	Vedlegg 1	3,5	1100	3 850
Stine Sjøvertsen	Fredrikstad kommune	Vedlegg 2	11,0	583	6 413
Gro Gaarder	Indre Østfold kommune	Vedlegg 3	5,0	567	2 835
Kristian Moseby	Indre Østfold kommune	Vedlegg 3	31,0	624	19 344
Wenche N. Olsen	Indre Østfold kommune	Vedlegg 3	8,0	500	4 000
Øystein Venede	Klaro Renoverings Norge AS	Vedlegg 4	54,5	712	38 804
Nina Rukke	Lier kommune	Vedlegg 5	86,0	623	53 578
Rosny Kihlansen	Norkart	Vedlegg 6	63,5	650	41 275
Pål Vegard Nordnes	Norkart	Vedlegg 6	34,0	650	22 100
Jørn Ole Brenne	Norkart	Vedlegg 6	3,0	650	1 950
Magnus Solberg	Norkart	Vedlegg 6	10,0	650	6 500
Trond Arne Nordstrand	Norkart	Vedlegg 6	8,0	650	5 200
Malvin Sandbakk	Norva24	Vedlegg 7	11,5	790	9 085
Jan Erik Sandbakk	Norva24	Vedlegg 7	10,0	790	7 900
Endre Loen	Norva24	Vedlegg 7	96,0	800	76 800
Kjetil A. Røge	Vokse	Vedlegg 8	38,5	555	21 368
Kjetil A. Røge	Vokse	Vedlegg 8	181,5	611	110 897
Lars M. Fugstad	Skim	Vedlegg 9	38,0	742	28 196
Sum personell- og indirekte kostnader (sett inn flere rader ved behov - pass på korrekt summering)					484 959

Innkjøp FoU-tjenester

Relevante kostnader for innkjøp FoU-tjenester fra universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, herunder kostnader knyttet til utleie av utstyr hos disse.

Navn på FoU-institusjon	Fakturanr	Kr
SINTEF Community infrastruktur	10765765	16 569
SINTEF Community infrastruktur	10771649	48 787
SINTEF Community infrastruktur	10775402	53 389
SINTEF Community infrastruktur	10779606	83 766
SINTEF Community infrastruktur	10784891	4 603
SINTEF Community infrastruktur	10794710	47 510
SINTEF Community infrastruktur	10798184	74 784
SINTEF Community infrastruktur	10799589	20 589
Sum innkjøp FoU-tjenester		349 947

Utstyr

Ausligningskostnader for utstyr i det tidrom det anvendes i prosjektet. Bruk av utstyr skal kunne kontrolleres, og må derfor være nøyaktig dokumentert. Lønne og eventuelt andre tilvirkede kostnader føres også her, i den utstrekning og for det tidrom de anvendes i prosjektet. Beskrivelse av hva som regnes som utstyr, se beskrivelse hos Forskningsrådet.

Utstyr og forskningsinfrastruktur - Norges forskningsråd

Spesifikasjon av utstyr	Kr
Ingen	
Sum utstyr	0

Andre driftkostnader (prosjektpartnerenes egeninnsats)

Kostnader som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet og som ikke dekkes av kostnadsytelsen iver, for eksempel prosjektrelaterte reise- og oppholdsutgifter og prosjektspesifikke formidlingsutgifter, inkludert kostnader knyttet til tilgjengiggjøring av forskningsfakta som oppstår i prosjektet. Her skal også innkjøp av materialer som ikke er listet opp til bruk av utstyr. Enkeltposter på mer enn kr 10.000 skal spesifiseres.

Beskrivelse av kostnad	Kr
ØSD Group, Handyman oppgradering, faktura 010080473	9 625
GS Group, Handyman oppgradering, faktura 010108158	6 606
Reisekostnader Biovac, se vedlegg 1	809
Sum andre driftkostnader	17 040

Totalt kostnader i prosjektet **851 096**

Alle samarbeidspartnere i prosjektet og som er omfattet av samarbeidsavtalen skal fakturere uten mva.

Erklæring om merverdiavgift

Dette bekrefter at følgende samarbeidspartner(e), som har oppført mva-beløp som prosjektkostnad, hverken er mva-pliktig eller omfattet av Lov om mva-kompensasjon:

Prosjektansvarlig/Samarbeidspartner